

155.25
01008
33

การศึกษานุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF

47
28 ม.ค. 2534

ปริญญานิพนธ์
ของ
ประคอง เกื้อองการ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

กันยายน 2532

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

171634

การศึกษานุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF

บทคัดย่อ
ของ
ประคอง เกื้อนการ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
กันยายน 2532

การศึกษาค้างนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาคุณลักษณะร่วมของบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ และเปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ดีเด่น กับศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (Sixteen Personality Factor Test) Form A ของ เรย์มอนด์ บี แคทเทล (Raymond B. Cattell) และทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพระหว่างกลุ่ม โดยใช้ t - test

ผลการศึกษา ปรากฏว่า

1. ศึกษานิเทศก์ดีเด่น ได้คะแนนบุคลิกภาพสูงในองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านการเข้าสังคม (A^+) ด้านสติปัญญา (B^+) ด้านมนุษยธรรม (G^+) ด้านความระแวดระวัง (L^+) ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ด้านความวิตกกังวล (O) ด้านความอิสระเสรี (Q_1) และด้านการควบคุมอารมณ์ (Q_3) ได้คะแนนปานกลาง ในองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านการกล้าเผชิญ (H) ด้านจิตใจอ่อนโยน (I) ด้านจินตนาการ (M) ด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) และด้านความเครียด (Q_4) และได้คะแนนต่ำ ในองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) ด้านการกล้าแสดงออก (E) และด้านความร่าเริง (F)

2. ศึกษานิเทศก์ ได้คะแนนบุคลิกภาพสูงในองค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) ด้านมนุษยธรรม (G) ด้านจิตใจอ่อนโยน (I) ด้านความระแวดระวัง (L) ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ด้านความวิตกกังวล (O) ด้านความอิสระเสรี (Q_1) และด้านความเครียด (Q_4) ได้คะแนนปานกลาง ในองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านสติปัญญา (B) ด้านการกล้าเผชิญ (H) ด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) และด้านการควบคุมอารมณ์ (Q_3) และได้คะแนนบุคลิกภาพต่ำ ในองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) ด้านการกล้าแสดงออก (E) ด้านความร่าเริง (F) และด้านจินตนาการ (M)

3. ศึกษานิเทศก์ดีเด่นกับศึกษานิเทศก์ มีคุณลักษณะบุคลิกภาพร่วมกัน 12 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A^+) ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C^-) ด้านการกล้าแสดงออก (E^-) ด้านความร่าเริง (F^-) ด้านมนุษยธรรม (G^+) ด้านความกล้าเผชิญ (H) ด้านจิตใจอ่อนโยน (I) ด้านความระแวดระวัง (L^+) ด้านความวิตกกังวล (O^+) ด้านความอิสระเสรี

(Q_1^+) ด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) และด้านความเครียด (Q_4) มีคุณลักษณะบุคลิกภาพต่างกัน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) ด้านการจินตนาการ (M) ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) และด้านการควบคุมอารมณ์ (Q_3)

4. ศึกษาพิเศษก็ค้น ได้คะแนนบุคลิกภาพในองค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) ด้านการควบคุมอารมณ์ (Q_3) สูงกว่าศึกษาพิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้คะแนนบุคลิกภาพต่ำกว่าศึกษาพิเศษ ในองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ด้านความเครียด (Q_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้คะแนนบุคลิกภาพ ในองค์ประกอบด้านความร่าเริง (F) ด้านการกล้าเผชิญ (H) สูงกว่าศึกษาพิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้คะแนนบุคลิกภาพ ในองค์ประกอบด้านการกล้าแสดงออก (E) ด้านความวิตกกังวล (O) ต่ำกว่าศึกษาพิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน ส่วนองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ของศึกษาพิเศษก็ค้น และศึกษาพิเศษ ได้คะแนนบุคลิกภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

A STUDY OF THE PERSONALITY OF SUPERVISORS IN THE OFFICE
OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION
USING THE SIXTEEN PERSONALITY FACTOR TEST

AN ABSTRACT

BY

PRAKONG KLUANKAN

A dissertation submitted in partial fulfilment of the requirement
for the Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

September 1989

The purpose of this research was to study and compare personality Factors between successful Supervisors and Supervisors in the office on the National Primary Education Commission. The instrument was Cattell's Sixteen Personality Factor Test (16 PF) Form A. T - test was used to analyze the data.

The results were as follows:

1. The successful Supervisors had high personality score on Outgoing (A^+), Intelligence (B^+) Conscientious (G^+) Suspicious (L^+) Shrewdness (N^+) Self-assured (O^+) Radicalism (Q_1^+) Emotional Controlled (Q_3^+). Average score on scales Venturesome (H) Haria (I) Praxemia (M) Self-sufficiency (Q_2) Tension (Q_4). Low score on scale Ego-strength (C^-) Submissiveness (E^-) Desurgency (F^-)

2. The Supervisors had high personality score on scale Outgoing (A) Conscientious (G) Haria (I) Suspicious (L) Shrewdness (N) Self-assured (O) Radicalism (Q_1) Tension (Q_4). Average score on scale Intelligence (B) Venturesome (H) Self-sufficient (Q_2) Emotional Controlled (Q_3). Low score on scale Emotional Controlled (Q_3) Submissiveness (E^-) Desurgency (F^-) Praxemia (M)

3. The successful Supervisors and Supervisors had the same score on scale Outgoing (A) Ego-strength (C) Dominance (E) Impulsivity (F) Conscientious (G) Venturesome (H) Haria (I) Suspicious (L) Self-assured (O) Radicalism (Q_1) Self-sufficient (Q_2) Tension (Q_4)

4. The personality score on scale Intelligence (B) Emotional controlled (Q_3) of the successful Supervisors were significantly higher than supervisors at .01 level. The score on scale Shrewdness (N) Tension (Q_4) of the successful personality were significantly lower than the supervisors at .01 level. And the personality score on scale Impulsivity (F) Venturesome (H) of successful Supervisors were significantly higher than the supervisors at .05 level. The score on scale Dominance (E) Self-assured (O) of successful Supervisors were significantly lower than Supervisors at .05 level. No difference was found in the other personality scale score between the successful Supervisors and the supervisors.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา
..... ประธาน

(อ.วัลลภ ปิยะมโนธรรม)

..... กรรมการ

(รศ.ดร. ส.วาสนา ประवालพฤกษ์)

คณะกรรมการสอบ
..... ประธาน

(อ.วัลลภ ปิยะมโนธรรม)

..... กรรมการ

(รศ.ดร. ส.วาสนา ประवालพฤกษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่...10...เดือน...๑๗...พ.ศ. 2532

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือ แนะนำ เอาใจใส่ดูแล เป็นอย่างดียิ่งจาก อาจารย์วัลลภ ปิยะมโนธรรม รองศาสตราจารย์ ดร. ส.วาสนา ประवालพุกษ์ ซึ่งกรุณา เป็นประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.พ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปรับปรุง ข้อบกพร่องต่าง ๆ และร่วมเป็นคณะกรรมการสอบปากเปล่า

ขอขอบพระคุณ อาจารย์อรุณศรี ภูมิท รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ ที่กรุณา ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำที่มีคุณค่าในการทำวิจัยครั้งนี้ด้วยดี เสมอมา

ขอขอบพระคุณ คุณเดิมน แยมเสมอ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ที่กรุณาอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นอย่างดี และขอขอบคุณศึกษานิเทศก์ กลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบ แบบทดสอบ เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคุณชวนสิทธิ์ สุชาติ คุณอัญชลี ปิ่นทองคำ ที่ช่วยเหลือ แนะนำ ในการวิเคราะห์ ค่าสถิติต่าง ๆ และขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น รุ่นพี่ รุ่นน้อง วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ทุกท่าน ที่คอยเป็นกำลังใจ โดยเฉพาะ คุณจันทร์จิรา เหล่าพงษ์นันท์ คุณวาริสรา สิงหนุต และคุณดรุณจิต ฤทธมาศย์ ผู้เป็นกำลังใจที่ดียิ่ง

และ ขอขอบคุณ คุณสุภัทร เกสื่อนการ และลูก ๆ ทั้งสามคนของผู้วิจัย ที่เป็นกำลังใจ เป็นแรงคลอใจให้ผู้วิจัยมีความมานะพยายามที่จะทำการวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จ

ขอเทอดพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ ๆ และครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนวิทยาการ ต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัย

ประคอง เกสื่อนการ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
ประชากร	3
กลุ่มตัวอย่าง	3
ตัวแปรที่ศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความหมายของบุคลิกภาพ	9
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ	10
ทฤษฎีบุคลิกภาพ	11
พัฒนาการของบุคลิกภาพ	14
การสำรวจบุคลิกภาพ	15
ความหมายของการนิเทศการศึกษา	19
จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา	21
บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์	22
คุณสมบัติและคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์	24
การเข้าสู่ตำแหน่งศึกษานิเทศก์	26

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศึกษานิเทศก์	31
/ สมมติฐานการวิจัย	34
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	35
ประชากร	35
กลุ่มตัวอย่าง	35
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	38
การรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	55
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	55
กลุ่มตัวอย่าง	55
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	55
ระยะเวลาที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	55
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	56
อภิปรายผล	58
ข้อเสนอแนะ	62

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก	69
ประวัติย่อผู้วิจัย	79

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของศึกษานิเทศก์	36
2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของศึกษานิเทศก์	44
3 แสดงคะแนนเฉลี่ย คะแนน เบี่ยงเบนมาตรฐานของศึกษานิเทศก์ดีเด่น	49
4 แสดงคะแนนเฉลี่ย คะแนน เบี่ยงเบนมาตรฐานของศึกษานิเทศก์	50
5 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย คะแนน เบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างศึกษานิเทศก์ ดีเด่น กับศึกษานิเทศก์	52

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 ภาพเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพระหว่างศึกษานิเทศก์ กับ

ศึกษานิเทศก์

54

บทที่ ๑

บทนำ

ภูมิหลัง

การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคลเป็นสำคัญ (วัชร จูคำ. 2524 : 17) ทั้งนี้เพราะคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคลมีส่วนช่วยสนับสนุนให้คนเราประสบความสำเร็จเป็นอันมาก และคุณสมบัติส่วนตัวที่นับว่าสำคัญอย่างยิ่ง ก็ได้แก่ บุคลิกภาพ (จุทัย หิรัญไธ. 2523 : 54) บุคลิกภาพจึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิต ดังคำกล่าวของ เดโซ สวานานนท์ (2508 : 22) ที่ว่า บุคลิกภาพมีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคม ความสำเร็จและความล้มเหลวในการประกอบอาชีพของบุคคล ย่อมขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคลนั้นเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ คุย ชุมสาย (2508 : 348 - 349) ที่เห็นว่า นอกจากความรู้ เชาวนปัญญา และความขยันขันแข็งแล้ว บุคลิกภาพก็เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งอีกประการหนึ่งที่ทำให้คนบรรลุผลสำเร็จในอาชีพการงานด้านต่าง ๆ เพราะบุคลิกภาพก็คือ คุณลักษณะที่ทำให้บุคคลเป็นที่สะดุดตาแก่ผู้อื่น และทำให้มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่า บุคลิกภาพเป็นตัวบ่งชี้ที่มีความสำคัญสำหรับบุคคลในการประกอบอาชีพ การจัดบุคคลเข้าสู่อาชีพต่าง ๆ จึงให้ความสำคัญกับเรื่องของบุคลิกภาพ เป็นอันมาก โดยเฉพาะในวงราชการได้กำหนดคุณสมบัติด้านบุคลิกลักษณะเป็นคุณสมบัติที่ต้องมีการตรวจสอบ หรือทดสอบกันอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ได้บุคคลที่มีคุณลักษณะเหมาะสมกับตำแหน่งมากที่สุด

ศึกษานิเทศก์เป็นตำแหน่งหนึ่งของข้าราชการครู ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พุทธศักราช 2523 เป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาที่ไม่สังกัดโรงเรียน วิทยาลัย หรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นของกระทรวงศึกษาธิการ (พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู. 2523 : 43) บทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ทุกสังกัด เป็นไปตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของ ก.ค. ที่กำหนดไว้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2528 คือ มีลักษณะงาน 3 ด้านคือ

1. งานนิเทศ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น

2. งานศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ

3. งานวิเคราะห์วิจัย

จากบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ดังกล่าว ศึกษานิเทศก์จึงต้องทำงานเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย คุณสมบัติของศึกษานิเทศก์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน เกี่ยวกับคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์นั้น จากผลการวิจัยและทัศนะของบุคคลต่าง ๆ พอจะสรุปได้ว่า ศึกษานิเทศก์จะต้องมีคุณสมบัติทั้งทางด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ และคุณสมบัติทางด้านบุคลิกลักษณะที่ดี ในส่วนของบุคลิกลักษณะนั้น มีความสำคัญกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์เป็นอันมาก ทั้งนี้เพราะลักษณะงานของศึกษานิเทศก์ไม่ใช่ทำงานในสายบริหาร ศึกษานิเทศก์ไม่ใช่ผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้รับการนิเทศ จึงไม่มีอำนาจสั่งการ การที่จะปฏิบัติงานได้สำเร็จจึงขึ้นอยู่กับบุคลิกลักษณะของศึกษานิเทศก์ว่าจะสามารถสร้างศรัทธาให้แก่ครูได้มากน้อยเพียงใด (ประถม แสงสว่าง. 2523 : 51)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 1) เป็นหน่วยงานที่มีศึกษานิเทศก์ในสังกัดมากที่สุดถึง 3,403 คน ได้ให้ความสำคัญกับการคัดเลือกบุคคลในตำแหน่งศึกษานิเทศก์ โดยเฉพาะเกี่ยวกับคุณสมบัติด้านบุคลิกลักษณะ ได้กำหนดให้มีการตรวจสอบอย่างถี่ถ้วนหลายวิธีการด้วยกัน แต่เท่าที่ผ่านมาการใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกด้านนี้ยังเป็นปัญหาของหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการคัดเลือก เพราะยังขาดเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานในการพิจารณาว่า บุคคลที่เหมาะสมสำหรับตำแหน่งศึกษานิเทศก์ควรมีบุคลิกลักษณะอย่างไร ดังนั้นในการพิจารณาคัดเลือกในแต่ละจังหวัดจึงมีความแตกต่างกันออกไปตามความเห็นชอบของคณะกรรมการแต่ละจังหวัด ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า หากได้มีการศึกษาถึงบุคลิกลักษณะของศึกษานิเทศก์ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทั้งหมดแล้วนำมาศึกษาคุณลักษณะร่วมของบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกศึกษานิเทศก์ และ/หรือจะใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาบุคลิกลักษณะ

ของศึกษานิเทศก์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ก็จะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา และยังเป็นประโยชน์ในการแนะแนวอาชีพให้แก่นักเรียน นิสิต ตลอดจนบุคคลที่สนใจอาชีพศึกษานิเทศก์ อีกทางหนึ่งด้วย

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะร่วมของบุคลิกลักษณะของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกลักษณะของศึกษานิเทศก์ และศึกษานิเทศก์ดีเด่น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้า จะเป็นแนวทางใช้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะในการแนะแนวอาชีพ สำหรับผู้สนใจจะเป็นศึกษานิเทศก์ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร คือ ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2532 จำนวน 3,403 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 364 คน และศึกษานิเทศก์ดีเด่นระดับจังหวัด จากการคัดเลือกศึกษานิเทศก์ดีเด่น พุทธศักราช 2532 จำนวน 73 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 437 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กลุ่มศึกษานิเทศก์ ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มดังนี้

3.1.1 ศึกษาพิเศษ

3.1.2 ศึกษาพิเศษคดีเด่น

3.2 ตัวแปรตาม คือ นวัตกรรมของศึกษานิเทศก์ ตามทฤษฎีองค์ประกอบของ เรย์มอนด์ บี แคมเพล ซึ่งแบ่งองค์ประกอบลักษณะนิสัยออกเป็น 16 ด้าน คือ

3.2.1 องค์ประกอบ A คือ การเข้าสังคม

3.2.2 องค์ประกอบ B คือ สติปัญญา

3.2.3 องค์ประกอบ C คือ การตัดสินใจ

3.2.4 องค์ประกอบ E คือ การกล้าแสดงออก

3.2.5 องค์ประกอบ F คือ ความร่าเริง

3.2.6 องค์ประกอบ G คือ มโนธรรม

3.2.7 องค์ประกอบ H คือ การกล้าเผชิญ

3.2.8 องค์ประกอบ I คือ จิตใจอ่อนโยน

3.2.9 องค์ประกอบ L คือ ความระแวดระวัง

3.2.10 องค์ประกอบ M คือ การจินตนาการ

3.2.11 องค์ประกอบ N คือ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

3.2.12 องค์ประกอบ O คือ ความวิตกกังวล

3.2.13 องค์ประกอบ Q_1 คือ ความอิสระเสรี

3.2.14 องค์ประกอบ Q_2 คือ การพึ่งตนเอง

3.2.15 องค์ประกอบ Q_3 คือ การควบคุมอารมณ์

3.2.16 องค์ประกอบ Q_4 คือ ความเครียด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกด้านการกระทำและความคิดเห็น ทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้นอยู่ภายใน ซึ่งเป็นผลจากพันธุกรรม การเรียนรู้ และสภาพแวดล้อม สามารถทดสอบได้ด้วยแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ของ เรย์มอนด์ บี แคทเทิล ที่จัดบุคลิกภาพ ของคนออกเป็นองค์ประกอบของชุดลักษณะนิสัย 16 องค์ประกอบ คือ

1.1 องค์ประกอบ A คือ การเข้าสังคม ได้แก่ มีลักษณะนิสัยชอบเข้าสังคม ปรับตัวกับผู้อื่นได้เร็ว มีโมตริจิต อบอุ่นเป็นกันเอง มีความเมตตากรุณา ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ปรับตัวได้ดี ซื่อสัตย์ และมีความสำรวม

1.2 องค์ประกอบ B คือ สติปัญญา ได้แก่ ฉลาด รอบคอบ เฉลียวฉลาด มีวิจารญาณในการแก้ปัญหา และมีความขยัน

1.3 องค์ประกอบ C คือ ความมั่นคงทางจิตใจ ได้แก่ มีภูมิตะทางอารมณ์ มั่นคง เยือกเย็น ไม่หวั่นไหว ยอมรับความเป็นจริงของชีวิต และควบคุมตนเองได้

1.4 องค์ประกอบ E คือ การกล้าแสดงออก ได้แก่ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ชอบมีอิทธิพล มีอำนาจเหนือผู้อื่น ชอบทำตามใจตนเอง ก้าวร้าว กล้าทำ และกล้าแสดงออก

1.5 องค์ประกอบ F คือ ความร่าเริง ได้แก่ มีลักษณะนิสัยร่าเริง ข่างพูด ชอบทำตัวตามสบาย แจ่มใส เปิดเผย ว่องไว สนุกสนาน และมองโลกในแง่ดี

1.6 องค์ประกอบ G คือ มโนธรรม ได้แก่ มีความรับผิดชอบ มีภูมิตะทางอารมณ์ อดทน รอบคอบ มีจรรยาบรรณ และสามารถรักษาความลับได้

1.7 องค์ประกอบ H คือ ความกล้าเผชิญ ได้แก่ กล้าเสี่ยงชอบผจญภัย ชอบพบปะผู้อื่น เป็นมิตรกับผู้อื่น ชอบอยู่เป็นกลุ่ม คล่องแคล่ว มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ชอบการเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ

1.8 องค์ประกอบ I คือ จิตใจอ่อนโยน ได้แก่ ใจอ่อน อ่อนไหวง่าย ไม่อดทน ชอบฟังฟัง และขาดภูมิตะทางอารมณ์

1.9 องค์ประกอบ L คือ ความระแวง ใต้ง่าย ไม่ไว้วางใจผู้อื่น ระมัดระวัง ไม่เชื่อใครง่าย ถือความคิดตนเองเป็นใหญ่ ข้างสังเกต และธิดา

1.10 องค์ประกอบ M คือ การจินตนาการ ใต้ง่าย การแสดงออกไม่มีระเบียบ ไม่สนใจคอกฎหรือขนบธรรมเนียมประเพณี ชอบจินตนาการ และมีความคิดสร้างสรรค์

1.11 องค์ประกอบ N คือ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ใต้ง่าย มีลักษณะนิสัย เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น ชอบช่วยเหลือ หันสมัรู้เท่าทันเหตุการณ์ และปรับตัวได้ดี

1.12 องค์ประกอบ O คือ ความวิตกกังวล ใต้ง่าย มีลักษณะหวาดกลัว คั่นเด่น วิตกกังวล ตกใจง่าย มีความท้อแท้ และรู้สึกไม่ปลอดภัย

1.13 องค์ประกอบ Q_1 คือ ความอิสระเสรี ใต้ง่าย มีลักษณะนิสัยเป็นนักทดลอง ชอบค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย ทดลอง ชอบการเปลี่ยนแปลง และเป็นนักปฏิรูป

1.14 องค์ประกอบ Q_2 คือ การพึ่งตนเอง ใต้ง่าย มีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง คั่นเด่นใจด้วยตนเอง และพึ่งตนเอง

1.15 องค์ประกอบ Q_3 คือ การควบคุมอารมณ์ ใต้ง่าย มีลักษณะควบคุมตนเอง ได้ทั้งด้านอารมณ์และพฤติกรรม รู้จักกาลเทศะ มีวินัยในตนเอง สนใจและเอาใจใส่สังคม

1.16 องค์ประกอบ Q_4 คือ ความเครียด ใต้ง่าย มีลักษณะเครียด มีความขัดแย้ง ในใจ คั่นเด่นง่าย หงุดหงิด ใจร้อน และมีปัญหาในการตัดสินใจ

2. แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดบุคลิกภาพตามทฤษฎี องค์ประกอบของ เรย์มอนด์ บี แคทเทล ชื่อ Sixteen Personality Factor test Form A ซึ่งใช้กับผู้ที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป เพื่อทดสอบวัดบุคคลจะทำอย่างไรในสถานการณ์ที่กำหนดให้ มีลักษณะ คำถามเป็นสถานการณ์ต่าง ๆ จำนวน 167 ข้อ โดยแบ่งออกเป็นองค์ประกอบของลักษณะนิสัย 16 ด้าน

3. คุณลักษณะร่วมของบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละองค์ประกอบของ ศึกษาพิเศษคดีเด่น และศึกษาพิเศษ ที่มีคะแนนเฉลี่ยในระดับเดียวกัน คือ ระดับสูง (6.00 ขึ้นไป) ระดับ ปานกลาง (5.00 - 6.00) หรือระดับต่ำ (5.00 ลงมา) เหมือนกัน

4. ศึกษานิเทศก์ หมายถึง ข้าราชการครู ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปี 2532

5. ศึกษานิเทศก์ดีเด่น หมายถึง ข้าราชการครูตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ได้รับคัดเลือกโดยคณะกรรมการคัดเลือกศึกษานิเทศก์ ดีเด่นระดับจังหวัดประจำปี 2532 และเสนอชื่อต่อสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อคัดเลือกให้เป็นศึกษานิเทศก์ดีเด่นระดับประเทศ จำนวน 73 คน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการวิจัย ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

1.1.1 ความหมายของบุคลิกภาพ ✓

1.1.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ ✓

1.1.3 ทฤษฎีบุคลิกภาพ ✓

✱ 1.1.4 การสำรวจบุคลิกภาพ ✓

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับศึกษานิเทศก์ ประกอบด้วย

1.2.1 ความหมายและจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

1.2.2 บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์

1.2.3 คุณสมบัติและคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ ,

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศึกษานิเทศก์

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

1.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

เนื่องจากคำว่า "บุคลิกภาพ" มีความหมายกว้าง เป็นที่เข้าใจกันได้หลายทาง นักจิตวิทยา และนักวิชาการหลายท่านจึงได้ให้นิยามไว้หลายทัศนะด้วยกัน เช่น

✓ แอลพอร์ท (Allport, 1950 : 2 - 3) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่ช่วยให้ทำนายได้ว่า บุคคลจะทำอะไรในสถานการณ์ที่กำหนดให้ และบุคลิกภาพเป็นเรื่องของพฤติกรรมทั้งหมดของบุคคล ทั้งพฤติกรรมที่เปิดเผยและซ่อนเร้นอยู่ภายใน

มูนน์ (Munn, 1966 : 258) และ อาแนสตาซี (Anastasi, 1968 : 11)

มีความเห็นสอดคล้องกันว่า บุคลิกภาพเกิดจากปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม พันธุกรรมอย่างเดียวกันในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน ย่อมก่อให้เกิดบุคลิกภาพของบุคคลที่ต่างกัน และในสภาพแวดล้อมที่เหมือนกัน แม้ว่าบุคคลจะมีพันธุกรรมอย่างเดียวกัน ก็อาจก่อให้เกิดบุคลิกภาพที่ต่างกันได้

แมคคอนเนล (McConnell, 1974 : 610) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นลักษณะนิสัยที่บุคคลคิดและแสดงออก เป็นแบบแผนพฤติกรรมเพื่อใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ลักษณะนิสัยดังกล่าว คือ ค่านิยม แรงจูงใจ ทัศนคติ อารมณ์ ความสามารถด้านต่าง ๆ มโนภาพแห่งตน และเขาวนปัญญา

สำหรับในประเทศไทย นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้เช่นกัน อาทิ

กมล เกาทัชิต (2502 : 420) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะส่วนรวมของพฤติกรรม ของบุคคลที่แยกย่อยออกไปหลายลักษณะ เช่น ทางกาย ทางใจ ความสามารถอุปนิสัย การเข้าสังคม และกำลังใจ ส่วน วชิรญา บัวศรี (2519 : 14) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นกระบวนการร่วมกันระหว่างลักษณะต่าง ๆ ของบุคคล ทั้งลักษณะทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นลักษณะประจำตัวของแต่ละบุคคล

วัลลภ นิยมโนธรรม (2528:ไม่มีเลขหน้า) ได้สรุปความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพเป็นผลรวมของลักษณะนิสัยต่าง ๆ และรูปแบบแห่งพฤติกรรมของบุคคล เป็นผลรวมที่ได้สร้างสมมาตั้งแต่ต้น แสดงออกถึงเจตคติ พฤติกรรม ตลอดจนลักษณะท่าทาง ลักษณะบางอย่างสังเกตได้ชัดเจน เช่น พฤติกรรมที่แสดงออกภายนอก และลักษณะเฉพาะคน แต่ลักษณะบางอย่างสังเกตได้ยาก เช่น ความเชื่อ และความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ

จากความหมายของบุคลิกภาพดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บุคลิกภาพคือ ลักษณะของบุคคล ที่แสดงออกด้านการกระทำและความคิดเห็น ทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้นอยู่ภายใน ซึ่งเป็นผลจาก พันธุกรรม การเรียนรู้และสภาพแวดล้อม

1.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

ฉลอง ภิรมณ์รัตน์ (2531 : 29 - 30) ได้กล่าวว่า บุคลิกภาพประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ด้านใหญ่ ๆ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านพันธุกรรม เป็นการถ่ายทอดยีนส์จากพ่อแม่หรือบรรพบุรุษไปสู่ลูกหลาน ได้แก่ ลักษณะทางด้าน รูปร่าง หน้าตา ท่าทาง ผิวพรรณ อารมณ์ ตลอดจนระบบประสาท และเลือด เป็นลักษณะที่ติดตัวคนมาตั้งแต่เกิด

2. องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นธรรมชาติและสภาพวัฒนธรรม ประเพณี กฎเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ ในสังคมที่บุคคลเกี่ยวข้องกับอยู่ เป็นผลให้เกิดการเรียนรู้ และปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้แก่ ลมฟ้าอากาศ ที่อยู่อาศัย อาหาร ตลอดจนบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมนี้มีผลให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บุคลิกภาพของคนแตกต่างกัน

เกี่ยวกับประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมนั้น กาญจนา คำสุวรรณ (2524 : 194 - 195) แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ประสบการณ์ร่วมทางวัฒนธรรม เป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับเหมือนกันหรือแตกต่างกัน มีผลให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน ตามความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยม ประเพณี และคำสอนของสังคมนั้น

2. ประสบการณ์เฉพาะตัว เป็นอิทธิพลที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่แตกต่างกันมีผลให้บุคคลแต่ละคนได้รับการหล่อหลอมบุคลิกภาพไม่เหมือนกัน ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม ได้รับความรัก เอาใจใส่ดูแล ให้กำลังใจ ก็จะพัฒนาบุคลิกภาพไปในทิศทางที่เหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเหตุผล และมองโลกในแง่ดี ในขณะที่ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยหรือเข้มงวด จะมีบุคลิกภาพไปในทิศทางตรงกันข้าม มีความก้าวร้าว ไม่ไว้วางใจคน ทวาดระแวง และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสังคม

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ทั้งพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ต่างมีบทบาทที่สำคัญในการหล่อหลอมบุคลิกภาพของบุคคล แต่การที่จะแยกให้เห็นอย่างชัดเจนว่าค่านไหนมีอิทธิพลมากหรือน้อยนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของบุคคล และวัฒนธรรมที่คนแต่ละคนเกี่ยวข้องกับอยู่เป็นสำคัญ

1.3 ทฤษฎีบุคลิกภาพ

เกี่ยวกับทฤษฎีบุคลิกภาพนั้น มีทฤษฎีต่าง ๆ หลายทฤษฎีด้วยกัน แต่เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ของ เรย์มอนด์ บี แคทเทล จึงขออธิบายอ้างอิงเฉพาะทฤษฎีบุคลิกภาพของ เรย์มอนด์ บี แคทเทล เท่านั้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แคทเทล (Cattell, 1950 : 600 - 617) กล่าวถึงบุคลิกภาพว่า บุคลิกภาพเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ทำนายได้ว่า บุคคลจะทำอะไรในสถานการณ์ที่กำหนดให้ และจุดมุ่งหมายในการวิจัยเรื่องบุคลิกภาพคือ การสร้างกฎว่าบุคคลที่แตกต่างกัน จะทำอะไรในสถานการณ์ทางสังคมและสิ่งแวดล้อมทั่วไปต่างกัน บุคลิกภาพจะเกี่ยวข้องกับทั้งพฤติกรรมที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในและพฤติกรรมที่เปิดเผย ดังนั้นการศึกษาบุคลิกภาพจะครอบคลุมพฤติกรรมทั้งหมด นั่นก็คือการที่จะเข้าใจพฤติกรรมย่อย ๆ ของบุคคลได้ ก็จะต้องเมื่อเราได้เห็นภาพรวมทั้งหมดของบุคคลนั้น นอกจากนั้นบุคลิกภาพยังเป็นลักษณะนิสัย (traits) ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ลักษณะนิสัยพื้นผิวและลักษณะนิสัยคั่นคอ

ลักษณะนิสัย (traits)

เนื่องจากแคทเทลเชื่อว่า บุคลิกภาพเป็นโครงสร้างของลักษณะนิสัยที่ซับซ้อนและมีความแตกต่างกัน ลักษณะนิสัยจึงเป็นมโนภาพสำคัญของแคทเทล ซึ่งเห็นว่า เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปร

ทางจิตวิทยาอื่น ๆ จำนวนมาก และลักษณะนิสัยเป็นโครงสร้างของจิต (Mental Structure) เป็นตัวอธิบายและแสดงความคงที่ของพฤติกรรม

นอกจากนั้น แคทเทิล ยังได้แบ่งลักษณะของนิสัยออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. ลักษณะนิสัยพื้นผิว (Surface traits) เป็นลักษณะกลุ่มตัวแปรที่สังเกตเห็นได้ชัดเจน และมีลักษณะร่วมกัน

2. ลักษณะนิสัยต้นตอ (Source traits) เป็นลักษณะตัวแปรที่ซ่อนอยู่ภายใน อันเป็นตัวกำหนดลักษณะพื้นผิวทั้งหมด

ซึ่งลักษณะนิสัยทั้ง 2 ประเภทนี้ แคทเทิล ให้ความสำคัญกับลักษณะนิสัยต้นตอมากกว่าลักษณะนิสัยพื้นผิว เพราะเชื่อว่าลักษณะนิสัยต้นตอเป็นโครงสร้างที่มีอิทธิพลอย่างแท้จริงต่อบุคลิกภาพ และจะช่วยในการวินิจฉัยปัญหาทางบุคลิกภาพต่าง ๆ ลักษณะนิสัยพื้นผิวเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะนิสัยต้นตอต่าง ๆ จึงมีความคงที่น้อยกว่าลักษณะนิสัยต้นตอ และลักษณะนิสัยใดก็ตาม เป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมและพันธุกรรมหรือการผสมผสานกันของทั้งสองอย่าง แคทเทิล เชื่อว่าในขณะที่ลักษณะนิสัยพื้นผิวเป็นตัวแทนของผลรวมขององค์ประกอบดังกล่าวนั้น ย่อมแสดงว่าลักษณะนิสัยต้นตอได้แบ่งแยกออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่เป็นผลจากพันธุกรรม เรียกว่า Constitutional traits และส่วนที่เป็นผลจากสิ่งแวดล้อม เรียกว่า Environmental Mold traits และเมื่อแบ่งลักษณะนิสัยตามรูปแบบที่แสดงออกจะแบ่งได้ 3 แบบคือ

1. ลักษณะนิสัยด้านพลัง (Dynamic traits) เป็นลักษณะนิสัยที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

2. ลักษณะนิสัยด้านความสามารถ (Ability traits) เป็นลักษณะนิสัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายของแต่ละบุคคล

3. ลักษณะนิสัยด้านอารมณ์ (Temperament traits) เป็นลักษณะนิสัยที่เกี่ยวกับรูปแบบของการตอบสนอง เช่น ความเร็ว พลัง หรือการตอบโต้ทางอารมณ์

เนื่องจาก แคทเทิล ให้ความสำคัญกับลักษณะนิสัยด้านพลังมากกว่าด้านอื่น ๆ จึงได้อธิบายรายละเอียดของลักษณะนิสัยด้านพลังไว้อย่างละเอียด ดังนี้

ลักษณะนิสัยด้านพลัง (Dynamic traits) ประกอบด้วย

1. ทศนคติ (Attitude) เป็นตัวแสดงตัวแปรด้านพลัง ทศนคติเฉพาะสถานการณ์หนึ่งสำหรับบุคคลหนึ่ง คือ การมีความสนใจอย่างแท้จริง และเอาใจใส่อย่างมากต่อสิ่งนั้น

2. หน่วยวัดพลัง (Ergs) เป็นลักษณะนิสัยต้นตอด้านพลังที่เป็นผลมาจากพันธุกรรม หน่วยวัดพลังเป็นธรรมชาติของจิตใจและร่างกายที่มีมาแต่กำเนิด เป็นกระบวนการที่แสดงปฏิกิริยา ได้แก่ ความสนใจ การรับรู้ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างแท้จริงมากกว่าสิ่งอื่น การแสดงอารมณ์ต่อสิ่งนั้น และการกำหนดแนวทางเฉพาะเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งรวมถึงการคิดหาแนวทางสำรอง (Subsidiation path) ถ้าวิธีแรกไม่สำเร็จหรือหากกล่าวโดยสรุป หน่วยวัดพลังแบ่งได้เป็น 4 ส่วน คือ

2.1 การตอบสนองการรับรู้ (Perceptual response)

2.2 การตอบสนองทางอารมณ์ (Emotional response)

2.3 การกระทำที่นำไปสู่เป้าหมาย (Instrumental act learning to the goal)

2.4 เป้าหมายที่ทำให้พอใจ (The goal satisfaction itself)

3. ความรู้สึกทางใจ (Sentiments) เป็นลักษณะนิสัยต้นตอด้านพลังที่เป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่คู่กับหน่วยวัดพลังซึ่งแตกต่างกับความรู้สึกทางใจ เป็นผลมาจากประสบการณ์หรือองค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรม ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ความรู้สึกทางใจเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลแสดงความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างแน่อน และแสดงความรู้สึกหรือปฏิกิริยาในแบบที่ชัดเจนออกมา ซึ่งเกิดจากการรวบรวมทัศนคติที่มีต่อสถาบันทางสังคม หรือต่อบุคคลที่เคยประสบมาในชีวิต ความรู้สึกทางใจเกี่ยวกับตนเองนี้เป็นตัวที่มีบทบาทสำคัญในทฤษฎีของ แคทเทล เพราะทัศนคติเกือบทั้งหมดสะท้อนให้เห็นความรู้สึกทางใจเกี่ยวกับตนเองในระดับที่ไม่มากก็น้อยทั้งตนเอง เป็นตัวควบคุมพฤติกรรมของบุคคลให้มั่นคง

พัฒนาการของบุคลิกภาพ

แคทเทล ได้จัดลำดับขั้นพัฒนาการของบุคลิกภาพออกเป็นขั้น ๆ ดังนี้ (Cattell, 1950 : 618 - 619)

1. ระยะแรกเกิดถึง 5 ขวบ เป็นระยะที่สำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นระยะที่หล่อหลอมบุคลิกภาพของบุคคล อิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูจะมีบทบาทในการพัฒนาบุคลิกภาพของคนในระยะต่อไป
2. ระยะ 6 - 13 ปี เป็นระยะที่เด็กเปลี่ยนความสนใจ ความรักที่มีต่อพ่อแม่ จะเคลื่อนไปสู่กลุ่มเพื่อน เป็นระยะแห่งการพัฒนาอีโก (Ego) ให้เข้มแข็ง
3. ระยะ 14 - 24 ปี เป็นระยะวัยรุ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายทั้งเพศชายและเพศหญิง เป็นระยะที่ความไม่มั่นคงทางอารมณ์เพิ่มขึ้น มีความสนใจในเรื่องเพศ การปรับตัวทำให้เกิดความขัดแย้ง ซึ่งมีสาเหตุมาจากการต้องการเป็นอิสระจากพ่อแม่ ต้องการสถานภาพทางอาชีพ การประสบความสำเร็จมีรายได้เลี้ยงตนเอง การได้รับความพึงพอใจที่จะทำให้เพศตรงกันข้ามประทับใจ และการไม่ได้รับความมั่นคงทางจิตใจ หากวัยรุ่นสามารถผ่านพ้นความขัดแย้งเหล่านี้ได้ ก็จะทำให้เกิดบุคลิกภาพและเกิดความพึงพอใจในตนเองในภาพของตน
4. อายุ 25 - 55 ปี เป็นวัยวุฒิภาวะ เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงของบุคลิกภาพมีน้อย แม้จะมีความเสื่อมของร่างกายเกิดขึ้น แต่เป็นวัยแห่งประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ ในระยะปลายของวัยนี้ มีแนวโน้มความสนใจในกิจกรรมทางเพศเพิ่มขึ้น
5. วัยชราตั้งแต่อายุ 56 ปีขึ้นไป เป็นระยะที่มีความเสื่อมอย่างรวดเร็วในพลังทางกาย แคทเทล กล่าวว่า ลักษณะนิสัยของบุคคลในวัยชรา มีดังนี้คือ กังวลในการเงิน สุขภาพ มีความรู้สึกว่าเป็นที่ต้องการ ใคเดียว อ้างว้าง รู้สึกไม่แน่ใจ ความสนใจแคบ สูญเสียความจำ ยึดมั่นในความคิดของตนเอง ข้างพูด ท่างคุย โดยเฉพาะเรื่องในอดีต เอาใจใส่ในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ มีความรู้สึกไม่เพียงพอ ทำให้เกิดความวิตกกังวลไม่มั่นคง มีความรู้สึกผิด กิจกรรมทางเพศลดลง แต่ความสนใจในเรื่องเพศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในเพศชายไม่มีระเบียบ ไม่สะอาด หัวเก่า ไม่มีความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง นอกจากนั้นความสัมพันธ์และการให้ความร่วมมือกับสังคมลดลง

จากพัฒนาการและขั้นของพัฒนาการของบุคลิกภาพ จะเห็นได้ว่าบุคลิกภาพของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาในแต่ละช่วงของอายุ ดังนั้นในการศึกษาบุคลิกภาพของบุคคลจึงต้องเลือกใช้วิธีการหรือเครื่องมือต่าง ๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบุคคล

1.4 การสำรวจบุคลิกภาพ

แคทเทิล ได้ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพจากบุคคลหลายประเภทในวัยต่าง ๆ กัน เป็นจำนวนมาก โดยใช้แบบสอบถาม การสังเกต การประมาณค่า เป็นต้น ในการทดสอบเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพหลาย ๆ อย่าง แล้วนำเอาคะแนนจากการทดสอบเหล่านั้นมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพโดยการจัดกลุ่มและวิเคราะห์องค์ประกอบ

วิธีการสำรวจบุคลิกภาพโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลของ แคทเทิล มี 3 วิธีคือ

1. การบันทึกประวัติ (Life record) หรือ L-data จะได้ข้อมูลจากการวัดพฤติกรรมของบุคคลในสังคม เช่น บันทึกของทางโรงเรียน และทางกฎหมาย เป็นต้น
2. การตอบแบบสอบถาม (Questionnaire data) หรือ Q-data เป็นข้อมูลที่ได้จากบุคคลโดยตรง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ หรือการให้ตอบแบบสอบถาม คะแนนที่ได้จะแสดงให้เห็นอุปนิสัยคั่นตอต่าง ๆ ซึ่งแบบทดสอบ 16 PF ก็เป็นวิธีการหนึ่งในการเก็บข้อมูลโดยวิธีหานี้
3. การทดสอบ (Objective test) หรือ t-data เป็นข้อมูลที่ไดจากการทดสอบทางจิตวิทยา

จากการวัดพฤติกรรมทั้ง 3 วิธี ทำให้แคทเทิลค้นพบลักษณะนิสัยคั่นตอประมาณ 20 ชนิด แคทเทิล ได้จัดแบ่งเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ตั้งแต่ A, B, C, D, E ... ในระยะต่อมา ปรากฏว่ามีความคล้ายคลึงกันในบางองค์ประกอบ จึงรวมองค์ประกอบเสียใหม่ เหลือองค์ประกอบพื้นฐานเพียง 16 ลักษณะ ซึ่งต่อมา แคทเทิล นำมาสร้างเป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (Sixteen Personality Factor Test)

จะเห็นว่า ในการสำรวจบุคลิกภาพนั้น มีวิธีการในการสำรวจหลายวิธีด้วยกัน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้สำรวจ และความเหมาะสมของผู้รับการสำรวจ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย

เลือกใช้วิธีการสำรวจโดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF เพราะเป็นแบบทดสอบที่สามารถบอกได้ว่า บุคคลในอาชีพศึกษานิเทศก์มีลักษณะนิสัยอย่างไร และมีคุณลักษณะเด่นของลักษณะนิสัยในด้านใดบ้าง ซึ่งคุณลักษณะนิสัยในแต่ละองค์ประกอบ สามารถอธิบายเป็นผู้ที่ได้คะแนนสูง (+) และคะแนนต่ำ (-) ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบ A คือ การเข้าสังคม

1.1 ผู้ที่ได้คะแนน (A^+) คือ มีลักษณะนิสัยชอบการเข้าสังคม ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้เร็ว มีไมตรีจิต มีความอบอุ่นเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น มีเมตตากรุณา ซื่อสัตย์ และปรับตัวได้ดี

1.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (A^-) คือ มีลักษณะนิสัย ชอบทำอะไรคนเดียว ไม่สนใจใคร ไม่ชอบแสดงออก ไม่ชอบมีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น แยกตัวจากผู้อื่น และปรับตัวยาก

2. องค์ประกอบ B คือ สติปัญญา

2.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (B^+) คือ ผู้ที่ฉลาด มีสติรอบคอบ เฉลียวฉลาด มีวิจารญาณในการแก้ปัญหา และมีความบากบั่น

2.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (B^-) คือ ผู้ที่มีสติปัญญาค่อย ความคิดไม่ทันสมัยต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในสังคม และไม่มี ความบากบั่น

3. องค์ประกอบ C คือ ความมั่นคงทางอารมณ์

3.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (C^+) คือ ผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์มั่นคง เยือกเย็น ไม่หวั่นไหว ยอมรับสภาพความเป็นจริงของชีวิต ควบคุมตนเองได้

3.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (C^-) คือ ผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ต่ำ อารมณ์ไม่มั่นคง ขาดความอดทน วิตกกังวล เปลี่ยนแปลงง่าย และหงุดหงิด

4. องค์ประกอบ E คือ การกล้าแสดงออก

4.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (E^+) คือ ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีอำนาจเหนือผู้อื่น ชอบการแข่งขัน ชอบทำตามใจตนเอง ก้าวร้าว กล้าทำ และกล้าแสดงออก

4.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (E^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะนิสัยอ่อนน้อม โอนอ่อนผ่อนตามผู้อื่น สุภาพ สงบเสงี่ยม เจียม ระวังตัวระวังตนเอง และไม่กล้าแสดงออก

5. องค์ประกอบ F คือ ความร่าเริง

5.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (F^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะนิสัยร่าเริง ชอบทำตัวตามสบาย ขำขุก ขำใส เบิกเผย ว่องไว สนุกสนาน และมองโลกในแง่ดี

5.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (F^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะนิสัยจริงจัง ระวังตัว ระวัง เจียมขริบ ไม่ขำขุก ขำใส และจริงจังต่อชีวิต

6. องค์ประกอบ G คือ มโนธรรม

6.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (G^+) คือ ผู้ที่มีมโนธรรม มีความรับผิดชอบ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ อุดมคติ รอบคอบ มีจรรยาบรรณ และสามารถรักษาความลับได้

6.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (G^-) คือ ผู้ที่ไม่ทำตามกฎเกณฑ์ ไม่มีความแน่นอน เฉื่อยชา ไม่มีความพยายาม และละเลยต่อหน้าที่

7. องค์ประกอบ H คือ ความกล้าเผชิญ

7.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (H^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะการกล้าเสี่ยง ชอบผจญภัย ชอบพบปะผู้อื่น เป็นมิตรกับผู้อื่น ชอบอยู่เป็นกลุ่ม คล่องแคล่ว มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ชอบการเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงตนเอง

7.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (H^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะอาย ไม่กล้า หลีกเสี่ยงการเผชิญหน้ากับเพศตรงกันข้าม ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และไม่ชอบติดต่อกับผู้อื่น

8. องค์ประกอบ I คือ จิตใจอ่อนโยน

8.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (I^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะจิตใจอ่อนโยน อ่อนไหวง่าย ไม่อดทน ชอบพึ่งพา และขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์

8.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (I^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะจิตใจกล้าแข็ง เชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ และมองชีวิตตรงกับความเป็นจริง

9. องค์ประกอบ L คือ ความระวาง

9.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (L^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะไม่ไว้วางใจผู้อื่น ระมัดระวัง ไม่เชื่อใครง่าย ถือความคิดของตนเองเป็นสำคัญ ช่างสงสัย และอิจฉาผู้อื่น

9.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (L^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะไว้วางใจผู้อื่น ยอมรับผู้อื่น เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย ปรับตัวง่าย และไม่อิจฉาผู้อื่น

10. องค์ประกอบ M คือ การจินตนาการ

10.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (M^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะการแสดงออกแบบไม่มีระเบียบ ไม่สนใจต่อกฎเกณฑ์หรือขนบธรรมเนียมประเพณี ชอบจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์

10.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (M^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นนักปฏิบัติ อยู่ในกฎเกณฑ์หรือขนบธรรมเนียมประเพณี และกระทำแต่ในสิ่งที่เป็นอย่างจริง

11. องค์ประกอบ N คือ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

11.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (N^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น ซอบช่วยเหลือผู้อื่น ทันสมัย รู้เท่าทันเหตุการณ์ และปรับตัวได้ดี

11.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (N^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะไม่ทันโลกไม่ทันคน ไม่ทันสมัย ตรงไปตรงมา และไม่มีเล่ห์เหลี่ยม

12. องค์ประกอบ O คือ ความวิตกกังวล

12.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (O^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะหวาดกลัว ตื่นเต้น วิตกกังวล ตกใจง่าย มีความรู้สึกไม่ปลอดภัย และท้อแท้ใจ

12.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (O^-) คือ ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จิตใจกล้าหาญ ปราศจากความกลัวหรือความวิตกกังวล

13. องค์ประกอบ Q_1 คือ ความอิสระเสรี

13.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (Q_1^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นนักทดลอง ชอบทดลอง ชอบวิเคราะห์วิจารณ์ ชอบการเปลี่ยนแปลง สนใจการใช้สติปัญญา และเป็นนักปฏิรูป

13.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (Q_1^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นนักอนุรักษ์ เคร่งครัดต่อความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่สนใจการคิด การวิเคราะห์

วิจารณ์ และไม่ชอบการใช้สติปัญญา

14. องค์ประกอบ Q_2 คือ การพึ่งตนเอง

14.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (Q_2^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง เชื่อในความสามารถของตนเอง ตัดสินใจเองได้ มีลักษณะพึ่งตนเอง

14.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (Q_2^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะพึ่งกลุ่ม ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นผู้ร่วมและผู้ตามที่ดี และเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น

15. องค์ประกอบ Q_3 คือ การควบคุมอารมณ์

15.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (Q_3^+) คือ ผู้ที่มีลักษณะควบคุมอารมณ์ตนเองได้ รู้จักกาลเทศะ มีวินัยในตนเอง สนใจและเอาใจใส่ต่อสังคม

15.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (Q_3^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะควบคุมตนเองไม่ค่อยได้ ไม่มีระเบียบ ไม่มีวินัยในตนเอง ไม่ชอบปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม และทำตามความต้องการของตนเอง

16. องค์ประกอบ Q_4 คือ ความเครียด

16.1 ผู้ที่ได้คะแนนสูง (Q_4^+) คือ ผู้ที่มีความเครียด มีความขัดแย้งในใจ ตื่นเต้น ตกใจง่าย หงุดหงิด ใจร้อน มีปัญหาในเรื่องการตัดสินใจ

16.2 ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (Q_4^-) คือ ผู้ที่มีชอบทำตามสบาย ไม่เคร่งครัด ไม่วิตกกังวล ใจเย็น ไม่คับข้องใจ มั่นคลาย และควบคุมอารมณ์ของตนเองได้

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับศึกษานิเทศก์

2.1 ความหมายและจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

ก่อนจะกล่าวถึงศึกษานิเทศก์ จำเป็นที่จะต้องกล่าวถึงการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นคำที่มีความสัมพันธ์กับศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา มีผู้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะด้วยกัน เช่น

กู๊ด (Good. 1959 : 539) ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ผู้จัดการศึกษา ในการแนะนำครูหรือบุคคลที่ทำงาน เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้รู้จักปรับปรุงงานสอน ช่วยให้เกิดความงอกงามทางวิชาชีพทางการศึกษา ช่วยในการพัฒนาครู ช่วยในการเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ช่วยปรับปรุงวัสดุและเนื้อหาการสอน ปรับปรุงวิธีสอน และช่วยปรับปรุงการประเมินการสอน

ส่วน เบอร์ตัน และบรัคเนอร์ (Burton and Bruckner. 1965 : 11) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ เทคนิคของผู้เชี่ยวชาญในอันที่จะให้บริการ เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่าย ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม และพัฒนาการของเด็ก

สำหรับนักการศึกษาของไทย ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้หลายทัศนะ เช่นกัน ดังเช่น

สาย ภาณุรัตน์ (2511 : 11) ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามอย่างใดอย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่าง ที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษา มีคุณภาพทั้งทางด้านการเรียนและการสอน

พนัส หันนาคินทร์ (2513 : 148) ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า การนิเทศการศึกษา เป็นการช่วยเหลือร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยตั้งอยู่บนรากฐานแห่งมนุษยสัมพันธ์อันดี

กมล ติรุกรม (2514 : 94) ให้ทัศนะไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ แผนงานที่จัดขึ้น เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษามีหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำ และเป็นพี่ปรึกษาของครู ในด้านการจัดโรงเรียน และการปรับปรุงวิธีการสอนต่าง ๆ การนิเทศการศึกษา เป็นบริการด้านวิชาการแก่ครู

ส่วน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527 : 4) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการจัดการประถมศึกษาของชาติ ก็ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า ความหมายทั่วไปของการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลและปัญญาในการ

พัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุด

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษา เพื่อกำหนดแนวทาง วิธีการ ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

จากความหมายของการนิเทศการศึกษา จะเห็นได้ว่า มีความสอดคล้องกันในหลายประการด้วยกัน เช่น ในความหมายของการนิเทศการศึกษา จะกล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อให้มีคุณภาพสูงขึ้น แต่การที่จะพัฒนาให้คุณภาพสูงขึ้นมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับเป้าหมายหรือนโยบายของหน่วยงานแต่ละหน่วยงาน เช่น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527 : 6) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า

1. เพื่อการแก้ไข (Corrective) การนิเทศต้องแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่ข้อบกพร่องเล็กน้อย ข้อบกพร่องพอประมาณ จนถึงข้อบกพร่องที่มีผลเสียหายที่รุนแรง
2. เพื่อป้องกัน (Preventive) มุ่งที่จะป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา และอุปสรรคต่อการบริหาร การใช้หลักสูตร และการเรียนการสอน หรือมุ่งลดปัญหาให้เหลือน้อยที่สุด โดยจะต้องมีการคาดคะเนว่าจะมีปัญหและความยุ่งยากอะไรอยู่ข้างหน้า แล้วร่วมกันวางแผนป้องกัน
3. เพื่อก่อหรือสร้าง (Constructive) มุ่งให้รู้จักใช้วิธีการเรียนการสอนใหม่ ๆ สร้างสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาใช้เอง
4. เพื่อการสร้างสรรค์ (Creative) มุ่งให้มีโอกาสได้ศึกษาค้นคว้าวิจัย และหาสิ่งที่เหมาะสมมาใช้

จากความหมายและจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา จะเห็นว่างานการนิเทศการศึกษา เป็นงานที่ต้องใช้ความสามารถ ความพยายาม ตลอดจนเทคนิควิธีการที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงาน จึงจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่

กำหนดไว้ ดังนั้นบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้เกิดการนิเทศการศึกษาประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะศึกษานิเทศก์ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการนิเทศการศึกษา

2.2 บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์

เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ได้มีผู้ศึกษาวิเคราะห์วิจัย ตลอดจนกำหนดหน้าที่เอาไว้มากมายด้วยกัน เช่น

แฮริส และไลบา (Harris and Liba, 1961 : 26) ได้สรุปหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ตามทัศนะของนักการศึกษาว่า หน้าที่พื้นฐานของศึกษานิเทศก์คือการปรับปรุงการเรียนการสอน

ลูซิโอ และแมคเนล (Lucio and McNeil, 1962 : 26) ก็ได้ระบุงานในหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ไว้ 6 งานคือ

1. การวางแผน (Planning) ศึกษานิเทศก์ต้องรู้จักวางแผนปฏิบัติของตนเองและหมู่คณะ เพื่อพัฒนานโยบายทางการศึกษา
2. การบริหาร (Administration) ศึกษานิเทศก์ควรจะคัดลั่นใจในการทำงานด้วยตนเอง เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน
3. การนิเทศ (Supervision) มีหน้าที่ช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและการสอนให้ดีขึ้น
4. การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) มีส่วนร่วมในการช่วยปรับปรุงหลักสูตร จัดทำคู่มือ และช่วยเหลือเรื่องแบบเรียนให้แก่โรงเรียน
5. การสาธิตการสอน (Demonstration Teaching) ควรสาธิตการสอนให้ครูดูได้ด้วยตนเองหรือจัดให้บุคคลอื่นสาธิตให้ดู
6. การวิจัย (Research) ควรทำการวิเคราะห์ ค้นคว้าทดลอง เกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วยวิธีการวิจัยอย่างมีระบบแบบแผน พร้อมทั้งเสนอแนวความคิดใหม่ ๆ และผลการวิจัยให้ครูทราบ

สำหรับบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ในประเทศไทย ได้มีผู้ศึกษาค้นคว้าและเสนอแนะไว้เป็นแนวทางสำหรับศึกษานิเทศก์ในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น

วินัย เกษมเศรษฐ (2521 : 107 - 109) กล่าวว่า อย่างน้อยศึกษานิเทศก์ต้องมีสิ่งต่อไปนี้ เป็นสำคัญ คือ

1. เป็นผู้นำของกลุ่มบุคคล
2. เป็นผู้สร้างขวัญและส่งเสริมให้มีความงอกงามในอาชีพ
3. เป็นผู้บริหารในการปรึกษาหารือ
4. เป็นผู้ประสานงาน
5. เป็นผู้พัฒนาและใช้หลักสูตรในท้องถิ่น
6. เป็นผู้อำนวยความสะดวก

สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 5 - 6) ได้มีการพัฒนาระบบการนิเทศ และการคิดตามผลอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดบทบาท ภารกิจ หน้าที่ ของศึกษานิเทศก์ไว้อย่างชัดเจน สรุปได้ดังนี้

ภารกิจหลักของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีภารกิจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา มุ่งานที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

1. งานนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย การนิเทศหลักสูตรการเรียนการสอน การนิเทศการบริหารวิชาการ การนิเทศกระบวนการนิเทศการศึกษาและการนิเทศงานโครงการ
2. งานพัฒนาการเรียนการสอน ประกอบด้วย การประชุมอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบ เทคนิค วิธีการ และสื่อการเรียนการสอน การผลิตเอกสารวิชาการ แผนการสอน คู่มือครู ตลอดจนการเผยแพร่ตำรา เอกสาร และสื่อการเรียนการสอน
3. งานวิเคราะห์ วิจัย และประเมินผล ประกอบด้วย การทดสอบประเมินผลคุณภาพทางการศึกษา การส่งเสริมการควบคุมมาตรฐานการศึกษา และการวิเคราะห์ วิจัย การเผยแพร่การศึกษา

4. งานนโยบายและแผน ประกอบด้วยการทำงานสถิติข้อมูล แผนงาน โครงการ การจัดสรรงบประมาณ การควบคุมกำกับกับการปฏิบัติตามนโยบายและแผน

5. การบริการทางการศึกษา ประกอบด้วยงานบริการต่าง ๆ เช่น ศูนย์วิชาการ การคิดค้นและใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ห้องสมุด การแนะแนวโครงการพิเศษ ตลอดจนการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ

6. งานอื่น ๆ เป็นการปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

จากข้อความต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ศึกษาธิการ มีหน้าที่ในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยเป็นผู้ให้การสนับสนุน ประสานงาน บริการ ผลิตรายการ อำนวยความสะดวก ตลอดจนศึกษาค้นคว้าและวิจัย เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น ดังนั้นศึกษาธิการจึงต้องทำงานเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน อันได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ศึกษาธิการจึงต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่เหมาะสม ดังปรากฏในงานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของศึกษาธิการ และข้อคิดเห็นของนักการศึกษาต่อไปนี้

2.3 คุณสมบัติและคุณลักษณะของศึกษาธิการ

คุณลักษณะของศึกษาธิการ หมายถึง ท่าที อุปนิสัย ความประพฤติของศึกษาธิการ และแสดงออกมาให้เห็น เป็นการกระทำ เมื่อศึกษาธิการต้องปฏิบัติงานหรือสัมพันธ์กับผู้อื่น (จิตรอนวัชพันธุ์, 2520 : 6) ดังนั้นศึกษาธิการควรเป็นบุคคลที่มีความชำนาญ มีความรู้กว้างขวาง ทั้งทางวิชาการและการบริหาร มีบุคลิกภาพเหมาะสม และคัดเลือกมาอย่างดี (นาฏเจลิยา สุมาวงศ์ และคนอื่น ๆ, 2516 : 15) ส่วน สาย ภานุรัตน์ (2511 : 10 - 11) มีความเห็นว่า ศึกษาธิการที่ดีควรมีลักษณะดังนี้คือ ต้องมีทักษะทั้ง 5 ประการ ได้แก่ ทักษะในการเป็นผู้นำ ทักษะด้านการบริหาร ทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะในกระบวนการหมู่พวก ทักษะในการประเมินผล และควรมีความรู้เกี่ยวกับตนเอง รู้หน้าที่และงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ศึกษาธิการที่จะมีคุณสมบัติเหล่านี้ได้จะต้องเป็นคนที่ขวนขวายหาความรู้ให้ตนเองอยู่เสมอ มีประสบการณ์

และวุฒิ สอดคล้องกับความคิดเห็นของ ชารี มณีศรี (2523 : 55) ซึ่งแบ่งคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ออกเป็น 3 ด้านคือ

1. คุณสมบัติด้านบุคลิกลักษณะ ศึกษานิเทศก์ต้องเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจและความเชื่อถือให้เกิดขึ้น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น กระตือรือร้น มองโลกในแง่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีอารมณ์ขัน สุขภาพดี สามารถประเมินค่าราคาสິงของ และเป็นพหุสัจจะ

2. คุณสมบัติด้านวิชาชีพ มีความรู้พื้นฐานกว้างขวาง มีความรู้ในวิชาชีพครู มีทักษะในการสอน เข้าใจบทบาทและกระบวนการศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับวัสดุ วิธีสอน การวัดผล มีความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงตนเอง ตระหนักถึงความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ และมีประสิทธิภาพในการทดลองวิจัย

3. คุณสมบัติด้านการจัดการศึกษา ศึกษานิเทศก์ต้องมีความรู้และทักษะในด้านการจัดการหลักสูตร จัดวิทยา ตลอดจนเทคนิควิธีในการจัดการศึกษา

นอกจากทัศนะของนักวิชาการแล้ว หน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาดังก็ให้ความสำคัญของคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ ในส่วนของบุคลิกลักษณะเช่นกัน ได้มีการกำหนดบุคลิกลักษณะของศึกษานิเทศก์เป็นคุณสมบัติหนึ่งของบุคคลที่จะเข้าสู่ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ เช่น หน่วยงานศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2519 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา พ.ศ. 2519 (ม.ป.ป. : 5) กำหนดไว้ว่า ศึกษานิเทศก์ต้องมีบุคลิกภาพดี เหมาะสมที่จะทำหน้าที่ผู้นำทางวิชาการ และบริหารการศึกษา เช่น เป็นผู้ที่มีความสามารถสูง มีผลงานในวิชาที่จะนิเทศ มีความคิดริเริ่มดี มนุษยสัมพันธ์ดี เป็นต้น ในทำนองเดียวกัน กรมการศึกษานอกโรงเรียน (ม.ป.ป. : 2 - 3) ได้กำหนดว่า ศึกษานิเทศก์กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรมีคุณสมบัติ 10 ประการคือ เข้มแข็งอดทน มีบุคลิกภาพดี ซื่อสัตย์สุจริต ศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ เสียสละ รับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสามัคคี มีทักษะในการพูดรู้จักแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอย่างฉลาด และมีความถนัดทางวิชาการ ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2524 : ง - จ) ได้กำหนดคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์

ไว้หลายประการด้วยกัน ทั้งคุณสมบัติด้านความรู้ทางวิชาการ และกฎหมายระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา และคุณสมบัติที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ศึกษานิเทศก์จะต้องมีบุคลิกลักษณะที่เหมาะสม ที่จะทำหน้าที่ผู้นำทางวิชาการ และการบริหารการศึกษา มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน และทำงานร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้

จะเห็นว่า คุณสมบัติด้านบุคลิกลักษณะของศึกษานิเทศก์ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการพิจารณาบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ และบุคคลที่เหมาะสมที่จะทำงานในตำแหน่งนี้ จะต้องเป็นผู้ที่สามารถทำงานร่วมกับคนได้เป็นอย่างดี ขณะเดียวกันจะต้องสามารถทำงานที่เกี่ยวข้องกับเอกสาร เครื่องมือต่าง ๆ ได้ดีเช่นเดียวกัน การที่มีเฉพาะความสามารถด้านใดด้านหนึ่ง จึงไม่เพียงพอสำหรับบุคคลที่จะเข้าสู่ตำแหน่งนี้

2.4 การเข้าสู่ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

เกี่ยวกับคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาตินั้น ผู้ที่จะเข้าสู่ตำแหน่งนี้จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2524 : 14)

1. คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง

1.1 ได้รับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือปริญญาวิชาชีพอื่น ๆ ซึ่ง ก.ค. รับรองว่าเป็นคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งสำหรับข้าราชการครู และทำการสอนในสถานศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี หรือ

1.2 ได้รับปริญญาโททางการศึกษาขึ้นไปหรือปริญญาวิชาชีพอื่นที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ ซึ่ง ก.ค. รับรองว่าเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งข้าราชการครู และทำการสอนในสถานศึกษาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

นอกจากนั้นจะต้องมีคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยประถมศึกษา กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู กฎหมายว่าด้วยครู กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับอื่น ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และระเบียบการปฏิบัติงานของศึกษาธิการแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. มีความรู้ และทักษะ ในกลุ่มประสบการณ์ชีวิตในหลักสูตรประถมศึกษาหรืองานที่ต้องรับผิดชอบ
3. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งของประเทศไทย
4. มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง
5. มีบุคลิกลักษณะดี เหมาะที่จะเป็นผู้นำทางวิชาการ และการบริหารการศึกษาได้
6. มีความประพฤติดีเป็นแบบอย่างแก่ครูได้
7. มีความรู้ความเข้าใจในหลักการนิเทศการศึกษาและมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษา
8. มีความสามารถในการทำแผน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษา แนะนำ และเสนอแนะวิธีการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

ในการศึกษาบุคลิกภาพของบุคคลในประเทศไทยนั้น มีผู้สนใจศึกษาโดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ในหลายลักษณะด้วยกัน ดังนี้

กิตติมา (Kitima. 1971 : 60 - 61) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ และทัศนคติของครูที่มีต่อวัตรกรรมทางการศึกษา ซึ่งมีตัวแปรคือ อายุ เพศ ประสบการณ์ วุฒิทางการศึกษา และระดับการสอน โดยใช้แบบสำรวจทัศนคติด้านวัตรกรรมทางการศึกษาของ คาร์นี และแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF กลุ่มตัวอย่างเป็นครู 300 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา 6 แห่ง

ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีความแตกต่างในตัวแปรด้านอายุ เพศ ประสบการณ์ ภูมิทางการศึกษา และระดับการสอน ส่วนองค์ประกอบด้านบุคลิกภาพที่แตกต่างกันระหว่างครูประถมและครูมัธยม คือ องค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) และองค์ประกอบด้านจิตใจอ่อนโยน (I)

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ได้นำแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF มาใช้ ได้แก่ งานวิจัยของ ผศ.ดร. แพทย์รัง (2516 : 176 - 181) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา กับนักเรียนนายร้อยตำรวจ โดยเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 ด้าน และความเกรงใจ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปีที่ 4 วิทยาลัยวิชาการศึกษาในส่วนกลาง และนักเรียนนายร้อยตำรวจ ปีที่ 4 โรงเรียนนายร้อยตำรวจ กลุ่มละ 30 คน ผลการศึกษาพบว่า นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีบุคลิกภาพด้านสติปัญญา (B) สูงกว่านิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และมีสติปัญญา ตลอดจนความเกรงใจสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจ ส่วนนักเรียนนายร้อยตำรวจมีบุคลิกภาพด้านการเข้าสังคม (A) สูงกว่านิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา

ในทำนองเดียวกัน สุจิตรา เหลืองรังสรรค์ (2516 : 169 - 173) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักธุรกิจ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่สอนในสังกัดกรมการฝึกหัดครู 55 คน และนักธุรกิจ 55 คน ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF และแบบทดสอบความเกรงใจของ วีรยุทธ วิเชียรโชติ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ครูชายมีความเป็นอิสระเสรี จิตใจเข้มแข็งมากกว่าครูหญิง ส่วนนักธุรกิจชายมีจิตใจเข้มแข็ง มีเล่ห์เหลี่ยม และพ่อนคลายมากกว่านักธุรกิจหญิง แต่นักธุรกิจหญิงชอบออกสังคม มีอารมณ์มั่นคง มีเล่ห์เหลี่ยมมากกว่าครูหญิงที่สำรวจ อารมณ์อ่อนไหว ง่าย และนักธุรกิจชอบออกสังคม มีอารมณ์มั่นคง จิตใจเข้มแข็ง มีเล่ห์เหลี่ยม ควบคุมตนเองได้ พ่อนคลาย อาศัยกลุ่ม มากกว่าครู แต่ครูมีความที่ถ่วงระมัดระวังมากกว่านักธุรกิจ

ส่วน อนาวล หกสุวรรณ (2516 : 178 - 179) ซึ่งเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพครูกับแพทย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ในวิทยาลัยวิชาการศึกษา 3 แห่งในกรุงเทพฯ จำนวน 56 คน และแพทย์ประจำของโรงพยาบาล 6 แห่งในกรุงเทพฯ จำนวน 66 คน ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF และแบบทดสอบความเกรงใจของ วีรยุทธ วิเชียรโชติ ผลการศึกษาพบว่า

แพทย์ชายมีบุคลิกภาพด้านความเป็นจริง มีเล่ห์เหลี่ยม และครูชายมีบุคลิกภาพด้านถือตน เป็นใหญ่ มากกว่าแพทย์ชายที่ค่อนข้างถ่อมตัว แพทย์ชายมีบุคลิกภาพด้านประสาทมั่นคง และกล้า เข้าสังคม มากกว่าแพทย์หญิงที่ค่อนข้างขี้อาย และแพทย์หญิงมีบุคลิกภาพในด้านทำตามความเป็นจริง มีเล่ห์เหลี่ยม มากกว่าครูหญิง ส่วนครูหญิงมีความ เกรงใจมากกว่าครูชาย ขณะที่แพทย์หญิงมีความ เกรงใจมากกว่า แพทย์ชาย และครูชายมีบุคลิกภาพในด้านถือตน เป็น (ใหญ่) มากกว่าครูหญิงที่ค่อนข้างถ่อมตน และครูหญิง มีบุคลิกภาพด้านจิตใจอ่อนแอมากกว่าครูชาย

ส่วน ศิริลักษณ์ มโนรมย์ (2527 : 64 - 67) ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่อยู่ในมาตรฐานอันดับดี และมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง กลุ่ม ตัวอย่างเป็นผู้บริหาร จำนวน 144 คน และครู 565 คน ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนทั้ง 2 ประเภท มีบุคลิกภาพในทางเดียวกันทั้ง 16 ด้าน และเมื่อเปรียบเทียบผู้บริหารและครูในโรงเรียน เอกชน ...ปรากฏว่าผู้บริหารและครู โรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับดี มีบุคลิกภาพด้านการยอมแสดงออก ด้านความเคร่งขรึม ด้านการอาศัยกลุ่ม และด้านความเครียด ส่วนผู้บริหารและครูโรงเรียนที่มีอันดับควรปรับปรุง มี บุคลิกภาพด้านใจอ่อน ด้านควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้ และผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีบุคลิกภาพที่ ต่างกันในด้านความเคร่งขรึม ประสามมั่นคง ด้านของการแสดงออก และด้านการอนุรักษ์

เกี่ยวกับการศึกษาในเรื่องของบุคลิกภาพว่ามีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านต่าง ๆ หรือไม่ นั้น วิทยา วิชาลา^{กรณ}ดรณ (2522 : 61 - 62) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตที่ สำเร็จการศึกษาในปี 2520 จำนวน 436 คน จำแนกเป็นวิชาเอก เพศ อายุ สถานภาพการทำงาน และสถานภาพการสมรส โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ผลการศึกษา พบว่า องค์ประกอบบุคลิกภาพทั้ง 16 ด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และองค์ประกอบที่มี อำนาจพยากรณ์สูง คือ องค์ประกอบด้านความอ่อนโยน (I) องค์ประกอบการเข้าสังคม (A) องค์ประกอบด้านความระแวง (L) องค์ประกอบด้านการกล้า เหยียด (H) องค์ประกอบด้านความ ร่าเริง (F) ด้านสติปัญญา (B) และองค์ประกอบของบุคลิกภาพจะมีความสัมพันธ์กันสูง เมื่อแยก วิเคราะห์ตามวิชาเอกมากกว่าอย่างอื่น

สำหรับในต่างประเทศ แคตลีย์ (Cattell, 1957 : 39 ; citing Helley. n.d.) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักเรียนฝึกหัดครู 2 กลุ่ม ที่เป็นกลุ่มที่ได้รับการประเมินค่าสูง และกลุ่มที่ได้รับการประเมินค่าต่ำ โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF สรุปผลได้ว่า กลุ่มที่ได้รับการประเมินค่าสูง จะมีบุคลิกภาพในด้านมนุษยธรรม มีซูเปอร์อีโกเข้มแข็ง (G^+) และมีองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านการควบคุมตนเอง ควบคุมอารมณ์ได้ (Q_3) ส่วนกลุ่มที่ได้รับการประเมินค่าต่ำ มีองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านความเครียด (F^-) ตรงไปตรงมา (N^-) และมีลักษณะอารมณ์อ่อนไหว ไม่มั่นคง (C^-)

ส่วน เฮนซัม (Henjum, 1969 : 143 - 149) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของครูกับความสำเร็จของนักเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เรียนวิชาครูของมหาวิทยาลัยมินนิโซตา จำนวน 78 คน ซึ่งสอนอยู่ในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล 45 แห่ง ผลการศึกษา พบว่าคุณลักษณะเด่นของบุคลิกภาพของครูมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของนักเรียน โดยนักศึกษาที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ต้องมีบุคลิกภาพด้านการมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีการแสดงออกและคำนึงถึงผู้อื่น ตลอดจนสามารถควบคุมตนเองได้ สำหรับนักศึกษาครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านสติปัญญาสูง และมีความกระตือรือร้น

แคทเทิล และครูก (Cattell and Krug, 1967 : 116 - 121) ได้ศึกษาองค์ประกอบบุคลิกภาพของนักศึกษาที่สูบบุหรี่ โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี พบว่า บุคลิกภาพของนักเรียนที่สูบบุหรี่เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผู้ที่สูบบุหรี่จึงต้องเข้ารับการบำบัดรักษานั้น มีลักษณะคล้ายคลึงกันอย่างเห็นได้ชัด คือ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมต่อต้านสังคม และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ

สตาร์ท (Start, 1968 : 14 - 20) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของครู โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF กลุ่มตัวอย่างเป็นครูใหญ่ และครูช่วยสอน จำนวนรวม 34 คน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในประเทศอังกฤษ โดยให้ครูใหญ่ประเมินความสามารถในการสอนของครูช่วยสอน 9 ด้าน แล้วให้ทั้งครูใหญ่และครูช่วยสอนตอบแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ผลปรากฏว่า ครูช่วยสอนมีเส้นกราฟ (Profile) แตกต่างจากครูใหญ่มาก และครูช่วยสอนที่ได้รับการประเมินค่าสูง จะมี

องค์ประกอบบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ใจคอหนักแน่น มีความคิดทันสมัย ซึ่ง สดาร์ท กล่าวไว้ เป็นลักษณะที่แสดงออกถึงแนวโน้มที่จะไม่ยอมขึ้นกับครูใหญ่

จากการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของบุคลิกภาพของบุคคลจะแตกต่างกันตามตัวแปรที่ศึกษา เช่น เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ และอาชีพ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศึกษานิเทศก์

สำหรับคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์นั้น ได้มีผู้ศึกษาค้นคว้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

วิจิตร อนุวัชพันธุ์ (2520 : 42) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญศึกษาประจำจังหวัด ผลการศึกษา พบว่า คุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ที่เอื้อต่อการทำงาน ความหน้าที่ที่ดีมี 10 ประการคือ ความเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ เทคนิคในการพูด การประเมินผลงาน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การเป็นนักวิจัย ความยุติธรรม การสาธิตการสอน และเทคนิคในการนิเทศการศึกษา

ส่วน สุจินต์ ดันเจริญ (2524 : 56 - 57) ได้ศึกษาถึงทัศนะของครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดละเอิงเทรา ที่มีต่อคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ พบว่า

1. เมื่อจำแนกทัศนะของครูตามขนาดโรงเรียน พบว่า ครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เห็นว่า ศึกษานิเทศก์มีคุณลักษณะเกือบทุกด้านในเกณฑ์ค่อนข้างมาก ยกเว้นคุณลักษณะเกี่ยวกับความสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ดี เป็นสิ่งที่ครูในโรงเรียนขนาดเล็กเห็นว่า ศึกษานิเทศก์มีอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างมาก ส่วนครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง เห็นว่า ศึกษานิเทศก์มีคุณลักษณะเกี่ยวกับเป็นผู้มีความรู้เป็นอันดับสูงสุด ส่วนความยุติธรรม ความสามารถในการสาธิตการสอน และความสามารถในการวิจัย ครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เห็นว่า ศึกษานิเทศก์มีน้อยกว่าลักษณะอื่น ตามลำดับ

2. เมื่อจำแนกทัศนะของครูตามที่ตั้งโรงเรียน พบว่า ครูในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมือง เห็นว่า ศึกษานิเทศก์มีคุณลักษณะในเกณฑ์ปานกลาง และเห็นว่า ศึกษานิเทศก์มีคุณลักษณะเกี่ยวกับเป็นผู้มีความรู้เป็นอันดับสูงสุด ส่วนความสามารถในการวิจัยและมีเทคนิคในการนิเทศการศึกษา อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างน้อยมาก

3. เมื่อจำแนกทักษะของครูตามวุฒิ พบว่า ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป และมีวุฒิต่ำกว่า ปริญญาตรี เห็นว่า ศึกษานิเทศก์มีคุณลักษณะทุกด้านในเกณฑ์ค่อนข้างมาก โดยมีคุณลักษณะเกี่ยวกับ เป็นผู้ที่มีความรู้เป็นอันดับสูงสุด และความสามารถในการวิจัย ความเป็นผู้ตรงต่อเวลา มีน้อยกว่า ด้านอื่น ๆ ตามลำดับ

4. เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์มากและน้อย มีความเห็น สอดคล้องกันว่า ศึกษานิเทศก์มีคุณลักษณะทุกด้านในเกณฑ์ค่อนข้างมาก โดยมีคุณลักษณะเกี่ยวกับ ความรู้สูงสุด และครูที่มีประสบการณ์สูง เห็นว่า ศึกษานิเทศก์มีเทคนิคในการนิเทศน้อยที่สุด ขณะที่ ครูที่มีประสบการณ์ต่ำ เห็นว่า ศึกษานิเทศก์มีความสามารถในการสาธิตการสอนค่อนข้างน้อย

ในทำนองเดียวกัน สุชาติ ศรีนวลนัค (2527 : 90 - 91) ได้ศึกษามหาบทและ คุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ที่พึงประสงค์ของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่า บุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดต้องการศึกษานิเทศก์ที่มีลักษณะด้านความรู้ ด้านบุคลิก ลักษณะ และด้านทักษะ เฉพาะตำแหน่งอยู่ใน เกณฑ์ค่อนข้างสูง โดยต้องการศึกษานิเทศก์มีคุณลักษณะ ด้านบุคลิกลักษณะ เป็นความสำคัญอันดับแรก

สำหรับทักษะของครูที่มีต่อศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ นั้น วีระชาติ นักสอน (2524 : 77 - 80) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ศึกษานิเทศก์จังหวัด กลุ่มตัวอย่างเป็นครูใหญ่และครูสอนใน เขตการศึกษา 8 สรุปผลได้ว่า ความคิดเห็น เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ด้านการปฏิบัติงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง เกี่ยวกับการปฏิบัติตน อย่างมีความรักในหน้าที่ มีความรู้ เข้าใจหลักสูตร ใช้ภาษาง่าย ๆ ในการสื่อสาร มีความคิด ริเริ่ม มีความรู้ในงานวิชาการและธุรการ การบริหาร และมีความคิดเห็นต่ำ ในด้านเป็นผู้ที่มี อำนาจในการพิจารณาความดีความชอบ การบรรจุ และการย้าย ด้านบุคลิกภาพมีความเห็นใน ระดับสูงในเรื่องความเชื่อมั่นในตนเอง เปิดเผย ไม่หึง อวดตน รู้จักควบคุมอารมณ์ แต่งกาย เหมาะสม มีอารมณ์ขัน ว่องไวกระฉับกระเฉง ด้านมนุษยสัมพันธ์สูงในเรื่องความจริงใจ ไม่ แบ่งพวก เป็นกันเอง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มองโลกในแง่ดี และมีความคิดเห็นปานกลางด้านจำคนเก่ง ส่วน เรื่องของความประพฤติอยู่ในระดับสูง เรื่องไม่ใช้

ตำแหน่งเพื่อใช้ในการหาประโยชน์ส่วนตน ชื่อสำคัญมีคดีประจำใจ มีจรรยาครู เคารพสิทธิผู้อื่น
ประมาณคน มีความเห็นปานกลางในเรื่องไม่ยุ่งการเมือง

นอกจากนี้ สุภรณ์ บุญชูพงศ์ (2526 : 74 - 78) ที่ได้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ลักษณะของศึกษานิเทศก์ที่พึงประสงค์ใน เขตการศึกษา 1 พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์
มีดังนี้

1. ด้านความรู้ ควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร วิธีการวัดผลประเมินผล
ทางการศึกษา
2. ด้านทักษะ ควรมีทักษะในการนิเทศการศึกษาและการให้คำปรึกษากับครูอย่างดี
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ควรยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
4. ด้านการเป็นผู้นำ ควรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
5. ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และเป็นตัวของตัวเอง ควรกล้าแสดงความคิดเห็นอย่าง
มีเหตุผล
6. ด้านบุคลิกภาพ ควรมีความขยันขันแข็ง กระตือรือร้นในการทำงาน
7. ด้านความประพฤติทางศีลธรรมและจริยธรรม ควรมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม
รักษาความลับของครูและเพื่อนร่วมงาน
8. ด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย ควรมีการยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์ และรู้จักรักษาความลับของทางราชการ

สำหรับในต่างประเทศ ฮิกส์ (Hicke, 1960 : 7 - 8) ได้ส่งแบบสอบถามครูประมาณ
700 คน เกี่ยวกับคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ ผลการสำรวจสรุปได้ว่า ศึกษานิเทศก์ควรมีคุณสมบัติ
หลายประการด้วยกัน ได้แก่ ต้องเป็นคนรู้จักปรับคน มีความยืดหยุ่นในการทำงาน รู้หลักในการ
ร่วมมือในการทำงานกับผู้อื่น มีวิธีการนิเทศการศึกษาแบบวิทยาศาสตร์ มีความคิดอย่างฉลาดรู้จักคิด
ทั้งแบบวิเคราะห์และสังเคราะห์ ตลอดจนต้องเข้าใจสิ่งที่ผ่านมาแล้วเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนา
และแก้ปัญหาในโอกาสต่อไป

ส่วน ลอนสแดล (Lonsdale. 1967 : 204 - 205) ได้สรุปไว้ในงานวิจัยเกี่ยวกับ
บุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ไว้ว่า ศึกษานิเทศก์ต้องมีความรู้ดี มีความอดทน มีมนุษยสัมพันธ์เข้ากับ
ผู้อื่นได้ และรู้จักปรับปรุงตนเอง และมีงานวิจัยในทำนองเดียวกัน ของ สเปียร์ส (Spears.
1953 : 163 - 165) ได้เสนอแนะว่า ศึกษานิเทศก์ควรมีลักษณะที่มีความจริงใจต่อบุคคลอื่น
มีความยุติธรรม เข้าพบปะติดต่อได้ง่าย ยอมรับนับถือบุคคลอื่น มีความต่อมคน มีความเห็นอกเห็นใจ
ผู้อื่น ความเป็นผู้นำ มีทักษะต่าง ๆ เหมือนอย่างครู ชื่อสัตย์สุจริต มีจิตใจกว้างขวาง เป็น
นักฟังที่ดี รู้ลึกสนุกสนานในการทำงานในหน้าที่ และมีความรู้ทางจิตวิทยาการศึกษา ตลอดจนมี
เจตคติในอันที่จะช่วยเหลือผู้อื่น

จากงานวิจัยต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ศึกษานิเทศก์ควรมีคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ
เช่น ด้านทักษะ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ตลอดจนทั้งบุคลิกภาพ

สมมติฐานการวิจัย

ศึกษานิเทศก์และศึกษานิเทศก์ดีเด่น มีคุณลักษณะในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปี 2532 จำนวน 3,403 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ ศึกษานิเทศก์และศึกษานิเทศก์ดีเด่น จำนวน 437 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้ามี 2 กลุ่ม โดยมีขั้นตอนในการเลือกดังนี้

1. กลุ่มศึกษานิเทศก์ ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากจำนวนศึกษานิเทศก์ทั้งหมดที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Yamane. 1970 : 886 - 887) จำนวน 364 คน มีรายละเอียดในการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1.1 แบ่งศึกษานิเทศก์เป็น 2 ระดับ คือ ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ

1.2 ระดับจังหวัดมีศึกษานิเทศก์ระดับจังหวัด จังหวัดละประมาณ 11 - 19 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายศึกษานิเทศก์ระดับจังหวัดในแต่ละจังหวัด โดยใช้ประชากร : กลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 7 : 1 ได้จำนวน 146 คน

1.3 ระดับอำเภอ มีศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอ อำเภอละประมาณ 2 - 4 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอ โดยใช้ประชากร : กลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 10 : 1 ได้จำนวน 218 คน

2. กลุ่มศึกษานิเทศก์ดีเด่น เป็นศึกษานิเทศก์ที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการคัดเลือกศึกษานิเทศก์ดีเด่นระดับจังหวัดประจำปี 2532 และได้รับการเสนอชื่อต่อสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อคัดเลือกให้เป็นศึกษานิเทศก์ดีเด่นระดับประเทศ จำนวน 73 คน

รายละเอียดปรากฏตามตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของศึกษานิเทศก์

จังหวัด	จำนวนศึกษานิเทศก์ (คน)				จังหวัด	จำนวนศึกษานิเทศก์ (คน)			
	สปจ.		สปอ.			สปจ.		สปอ.	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
นครปฐม	12	2	23	2	พังงา	14	2	17	1
นนทบุรี	14	2	17	1	ระนอง	12	2	11	1
ปทุมธานี	12	2	20	2	ราชบุรี	13	2	32	3
สมุทรสาคร	14	2	9	1	เพชรบุรี	13	2	18	2
สมุทรปราการ	13	2	11	1	ประจวบคีรีขันธ์	14	2	23	2
กรุงเทพฯ	12	2	-	-	สุพรรณบุรี	14	2	31	3
ยะลา	12	2	18	2	กาญจนบุรี	12	2	35	3
ปัตตานี	13	2	31	3	สมุทรสงคราม	13	2	10	1
นราธิวาส	14	2	34	3	ฉะบุรี	13	2	22	2
สตูล	13	2	17	2	พระนครศรีอยุธยา	13	2	45	4
สงขลา	14	2	44	4	อ่างทอง	13	2	19	2
พัทลุง	13	2	22	2	สิงห์บุรี	14	2	16	2

ตาราง 1 (ต่อ)

จังหวัด	จำนวนศึกษานิเทศก์ (คน)				จังหวัด	จำนวนศึกษานิเทศก์ (คน)			
	สพจ.		สพอ.			สพจ.		สพอ.	
	ประจำการ	กลุ่มหัวข้องาน	ประจำการ	กลุ่มหัวข้องาน		ประจำการ	กลุ่มหัวข้องาน	ประจำการ	กลุ่มหัวข้องาน
นครศรีธรรมราช	15	2	59	6	สระบุรี	14	2	34	3
สุราษฎร์ธานี	13	2	52	5	ชัยนาท	12	2	22	2
ชุมพร	10	1	22	2	อุทัยธานี	13	2	25	2
ภูเก็ต	13	2	7	1	พิษณุโลก	13	2	37	4
ตรัง	14	2	24	2	นครสวรรค์	13	2	46	4
กระบี่	13	2	19	2	อุตรดิตถ์	14	2	27	2
ลพบุรี	13	2	19	2	สุโขทัย	14	2	30	3
กำแพงเพชร	12	2	24	2	ตาก	12	2	19	2
เพชรบูรณ์	14	2	37	3	เชียงใหม่	18	2	74	7
เชียงราย	15	2	41	4	ลำปาง	13	2	47	4
ลำพูน	13	2	21	2	แพร่	13	2	27	3
น่าน	13	2	34	3	แม่ฮ่องสอน	13	2	18	2
พะเยา	12	2	23	2	อุตรธานี	21	3	76	7
หนองคาย	13	2	27	3	เลย	12	2	35	3
สกลนคร	13	2	48	5	ขอนแก่น	14	2	64	6
อุบลราชธานี	18	2	81	8	นครพนม	18	2	35	3
กาฬสินธุ์	12	2	44	4	มหาสารคาม	13	2	36	3
ร้อยเอ็ด	17	2	57	5	ยโสธร	14	2	28	3

ตาราง 1 (ต่อ)

จังหวัด	จำนวนศึกษานิเทศก์ (คน)				จังหวัด	จำนวนศึกษานิเทศก์ (คน)			
	สพจ.		สอป.			สพจ.		สอป.	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
นครราชสีมา	17	2	83	8	ชัยภูมิ	14	2	49	5
มุกดาหาร	16	2	22	2	บุรีรัมย์	17	2	48	5
สุรินทร์	17	2	44	4	ศรีสะเกษ	16	2	54	5
ฉะเชิงเทรา	12	2	31	3	ชลบุรี	14	2	29	3
ปราจีนบุรี	14	2	45	4	นครนายก	14	2	13	1
ระยอง	12	2	19	2	จันทบุรี	13	2	21	2
ตราด	14	2	14	1					
รวมทั้งหมด						1,001	146	2,329	218

หมายเหตุ ประชากร 3,330 คน หมายถึง ประชากรที่ใช้ในการสุ่มแบบแบ่งชั้น เท่านั้น มิได้รวมศึกษานิเทศก์ที่แต่งตั้ง 73 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ของ เรย์มอนด์ บี แคทเทล (Raymond B. Cattell) ชื่อ Sixteen Personality Factor Questionnaire ซึ่งมีขั้นตอนในการเตรียมการดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ของ เรย์มอนด์ บี แคทเทล

(Raymound B. Cattell) ซึ่งมีลักษณะแบบทดสอบดังนี้

1.1 แบ่งองค์ประกอบของบุคลิกภาพเป็น 16 ด้าน แต่ละด้านมีจำนวนข้อดังนี้

1.1.1	องค์ประกอบ A	การเข้าสังคม	จำนวน 10 ข้อ
1.1.2	องค์ประกอบ B	สติปัญญา	จำนวน 14 ข้อ
1.1.3	องค์ประกอบ C	ความมั่นคงทางอารมณ์	จำนวน 13 ข้อ
1.1.4	องค์ประกอบ E	การกล้าแสดงออก	จำนวน 11 ข้อ
1.1.5	องค์ประกอบ F	ความร่าเริง	จำนวน 13 ข้อ
1.1.6	องค์ประกอบ G	มโนธรรม	จำนวน 9 ข้อ
1.1.7	องค์ประกอบ H	การกล้าเผชิญ	จำนวน 13 ข้อ
1.1.8	องค์ประกอบ I	ความอ่อนโยน	จำนวน 10 ข้อ
1.1.9	องค์ประกอบ L	ความระแวดระวัง	จำนวน 10 ข้อ
1.1.10	องค์ประกอบ M	การจินตนาการ	จำนวน 13 ข้อ
1.1.11	องค์ประกอบ N	การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	จำนวน 10 ข้อ
1.1.12	องค์ประกอบ O	ความวิตกกังวล	จำนวน 13 ข้อ
1.1.13	องค์ประกอบ Q ₁	ความอิสระเสรี	จำนวน 10 ข้อ
1.1.14	องค์ประกอบ Q ₂	การพึ่งตนเอง	จำนวน 10 ข้อ
1.1.15	องค์ประกอบ Q ₃	การควบคุมอารมณ์	จำนวน 10 ข้อ
1.1.16	องค์ประกอบ Q ₄	ความเครียด	จำนวน 13 ข้อ

1.2 คำชี้แจง วิธีทำแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form A

1.2.1 แบบทดสอบเล่มนี้ประกอบด้วยคำถามเพื่อจะทดสอบความสนใจและ

ความรู้สึกที่ท่านมีต่อสิ่งต่าง ๆ คำถามส่วนใหญ่จะไม่มีคำตอบที่ "ถูก" หรือ "ผิด" เพราะความคิดเห็น

ของแต่ละบุคคลคือสิ่งเดียวกันหรือใน เรื่องเดียวกันนั้นย่อมแตกต่างกัน สิ่งที่ท่านจะต้องปฏิบัติคือ
ตอบคำถามทุกข้อตรงตามความคิด เห็นของท่านเอง

1.2.2 เขียนชื่อ-สกุล เพศ อายุ และวัน เดือน ปี ที่ทำแบบทดสอบ
ในกระดาษคำตอบ

1.2.3 ในแต่ละคำตอบมีคำตอบอยู่สามคำตอบ โปรดเลือกคำตอบที่ท่าน
ต้องการเพียงคำตอบเดียวจากข้อ ก, ข และ ค ที่กำหนดให้ แล้วกากบาทลงในช่อง ☐ ได้
ตัวอักษรที่เป็นข้อที่ท่านเลือกในกระดาษคำตอบ เช่น

ตัวอย่าง

1. ข้าพเจ้าชอบดูกีฬาที่เล่นเป็นทีม

ก. มาก

ข. เป็นบางครั้งบางคราว

ค. ไม่ชอบ

2. ข้าพเจ้าชอบคนที่

ก. เกือบตัว

ข. ทั้ง ก. และ ค.

ค. คนคนง่าย

3. เงินไม่สามารถทำให้คนมีความสุข

ก. จริง

ข. ไม่แน่เสมอไป

ค. ไม่จริง

4. ผู้ใหญ่กับเด็ก เช่นเดียวกันกับ แมวกับ...

ก. ลูกแมว

ข. สุนัข

ค. เด็กเล็ก

สำหรับตัวอย่างสุดท้าย คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ก. ถูกแนว ตามลักษณะนี้เป็นคำถามของการให้เหตุผล ซึ่งจะพบน้อยมากในแบบทดสอบชุดนี้

ตัวอย่างคำตอบ

	ก	ข	ค
1.	☐	☐	☒
2.	☒	☐	☐
3.	☐	☐	☒
4.	☒	☐	☐

ในขณะที่ท่านตอบแบบทดสอบนี้ โปรดยึดหลัก 4 ประการคือ

- 1) ตอบเฉพาะสิ่งที่เป็นจริงสำหรับท่าน
- 2) อย่าใช้เวลาในการตอบคำถามแต่ละข้อนานเกินไป จงเลือกคำตอบที่ท่านคิดว่าถูกต้องทันที คำถามอาจสั้นเกินไปที่จะให้รายละเอียดทั้งหมดแก่ท่าน แต่จงเลือกคำตอบที่ท่านคิดว่าเป็นคำตอบที่ดีที่สุดสำหรับคำถามนั้น ๆ

3) ตอบคำถามทุกข้อ ไม่เว้นข้อใดข้อหนึ่ง

- 4) ท่านควรจะตอบข้อ ก. หรือข้อ ค. ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และตอบข้อ ข. เฉพาะเมื่อคำตอบในข้อ ก. และ ค. เป็นคำตอบที่เป็นไปได้จริง ๆ สำหรับท่าน

2. ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ตามแนวทาง เรย์มอนด์ บี แคทเทล (Raymond B. Cattell) ที่ประกาศ เชื่อถือได้ ค่าความเชื่อมั่นไว้แล้ว มีค่าความเชื่อมั่นในแต่ละองค์ประกอบระหว่าง .61 - .88

3. เกณฑ์การให้คะแนน การให้คะแนนเป็นการจัดอันดับคุณภาพ ซึ่งมีค่าเป็น 2, 1 และ 0 เนื่องจากลักษณะองค์ประกอบบุคลิกภาพแต่ละองค์ประกอบ มีลักษณะที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ^{สูง}สสารวม-ขี้อ่อนนอกสังคม หรือ อารมณ์อ่อนไหว-อารมณ์มั่นคง เป็นต้น ในการแปลความหมายคะแนนทำดังนี้

ผู้ที่ได้คะแนน 2 หมายถึง ผู้ที่มีแนวโน้มจะมีบุคลิกภาพไปทางค้ำขว

ผู้ที่ได้คะแนน 1 หมายถึง ผู้ที่มีแนวโน้มที่จะมีบุคลิกภาพอยู่ระหว่างกลาง

ผู้ที่ได้คะแนน 0 หมายถึง ผู้ที่มีแนวโน้มที่จะมีบุคลิกภาพไปทางค้ำซ้าย

เกณฑ์ในการให้คะแนนนี้ ใช้กับองค์ประกอบบุคลิกภาพ 15 องค์ประกอบ ยกเว้น องค์ประกอบ B (สติปัญญา) ซึ่งมีการให้คะแนนข้อที่²¹⁰⁴ชอบแต่ละข้อ 2 อย่าง คือ ผู้ตอบถูกได้ 1 คะแนน และตอบผิดได้ 0 คะแนน

4. การแปลผล

การแปลผลปฏิบัติตามหนังสือคู่มือการใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ในคลินิก (Karson and Concell. 1976 : 10) คือ

ผู้ที่ได้คะแนนปกติ 5, 6 หมายถึง มีลักษณะบุคลิกภาพเหมือนคนส่วนใหญ่ (Considered average)

ตัวอย่างผู้ที่ได้คะแนนปกติขององค์ประกอบบุคลิกภาพ A เท่ากับ 5, 6 จะมีลักษณะกลาง ๆ คือ ไม่ถึงกับจะมีแนวโน้มว่าชอบออกสังคม หรือชอบแยกตัว

ผู้ที่ได้คะแนนปกติ 1, 10 หมายถึง มีลักษณะบุคลิกภาพไปทางใดทางหนึ่งสูงสุด (Considered extreme)

ตัวอย่างผู้ที่ได้คะแนนปกติขององค์ประกอบบุคลิกภาพ A เท่ากับ 1 จะมีลักษณะชอบแยกตัว ปรับตัวยาก

ตัวอย่างผู้ที่ได้คะแนนปกติขององค์ประกอบบุคลิกภาพ A เท่ากับ 10 จะมีลักษณะชอบออกสังคม ปรับตัวง่าย

ผู้ที่ได้คะแนนปกติ 4, 7 หมายถึง มีลักษณะบุคลิกภาพ มีแนวโน้มไปทางใดทางหนึ่ง (Slightly deviant)

ตัวอย่างผู้ที่ได้คะแนนปกติขององค์ประกอบบุคลิกภาพ A เท่ากับ 4 มีแนวโน้มที่จะแยกตัว และปรับตัวยาก

ตัวอย่างผู้ที่ได้คะแนนปกติองค์ประกอบบุคลิกภาพ A เท่ากับ 7 มีแนวโน้มที่จะชอบออกสังคม และปรับตัวง่าย

ผู้ที่ได้คะแนนปกติ 2, 3, 8, 9 หมายถึง มีลักษณะบุคลิกภาพค่อนข้างไปทางใดทางหนึ่ง (Strongly deviant)

ตัวอย่างผู้ที่ได้คะแนนปกติองค์ประกอบบุคลิกภาพ A เท่ากับ 2, 3 มีลักษณะค่อนข้างจะชอบแยกตัว และปรับตัวยาก

ตัวอย่างผู้ที่ได้คะแนนปกติองค์ประกอบบุคลิกภาพ A เท่ากับ 8, 9 มีลักษณะค่อนข้างจะชอบออกสังคม และปรับตัวง่าย

5. ตัวอย่างแบบทดสอบ เช่น องค์ประกอบ A (การเข้าสังคม)

คำถาม ถ้าชั่วโมงทำงานและเงินเดือนได้รียเท่ากัน งานที่ข้าพเจ้าเลือกทำคือ

คำตอบ ก. ช่างไม้หรือคนทำงาน

ข. ไม่แน่ใจ

ค. พนักงานเสิร์ฟอาหารในภัตตาคารชั้นดี

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือจากหน่วยศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอความร่วมมือจากหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ออกหนังสือขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบแบบทดสอบ

2. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการส่งทางไปรษณีย์ โดยขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง ให้ส่งข้อมูลกลับถึงหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำหรับศึกษานิเทศก์ในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนศึกษานิเทศก์ในภาคใต้ ส่งกลับถึงผู้วิจัยเอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แยกเก็บข้อมูลเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มศึกษานิเทศก์ คีเค้น จำนวน 73 ฉบับ ได้รับแบบทดสอบกลับคืน จำนวน 71 ฉบับ เป็นแบบทดสอบที่ตอบไม่สมบูรณ์ 1 ฉบับ และตอบสมบูรณ์ สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ 70 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.89

กลุ่มศึกษานิเทศก์ทั่วไป จำนวน 364 ฉบับ ได้รับแบบทดสอบกลับคืน 350 ฉบับ เป็นแบบทดสอบที่
 ตอบไม่สมบูรณ์ 5 ฉบับ เป็นแบบทดสอบที่ตอบสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ 345 ฉบับ
 คิดเป็นร้อยละ 94.78 ของกลุ่มตัวอย่าง รายละเอียดปรากฏตามตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของศึกษานิเทศก์

จังหวัด	จำนวนศึกษานิเทศก์ (คน)				จังหวัด	จำนวนศึกษานิเทศก์ (คน)			
	สพจ.		สพอ.			สพจ.		สพอ.	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
นครปฐม	12	2	23	2	พังงา	14	2	17	1
นนทบุรี	14	2	17	1	ระนอง	12	2	11	1
ปทุมธานี	12	2	20	2	ราชบุรี	13	2	32	3
สมุทรสาคร	14	2	9	1	เพชรบุรี	13	2	18	2
สมุทรปราการ	13	2	11	1	ประจวบคีรีขันธ์	14	2	23	2
กรุงเทพฯ	12	1	-	-	สุพรรณบุรี	14	2	31	3
ยะลา	12	2	18	2	กาญจนบุรี	12	2	35	3
ปัตตานี	13	2	31	3	สมุทรสงคราม	13	2	10	1
นราธิวาส	14	2	34	3	ลพบุรี	13	2	22	2
สตูล	13	2	17	2	พระนครศรีอยุธยา	13	2	45	4
สงขลา	14	2	44	4	อ่างทอง	13	2	19	2
พัทลุง	13	2	22	2	สิงห์บุรี	14	2	16	2
นครศรีธรรมราช	15	2	59	5	สระบุรี	14	2	34	3

ตาราง 2 (ต่อ)

จังหวัด	จำนวนศึกษานิเทศก์ (คน)				จังหวัด	จำนวนศึกษานิเทศก์ (คน)			
	สพจ.		สพอ.			สพจ.		สพอ.	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สุราษฎร์ธานี	13	2	52	5	ชัยนาท	12	2	22	1
ชุมพร	10	1	22	2	อุทัยธานี	13	2	25	2
ภูเก็ต	13	2	7	1	พิษณุโลก	13	2	37	4
ศรีสะเกษ	14	2	24	2	นครสวรรค์	13	2	46	4
กระบี่	13	2	19	1	อุตรดิตถ์	14	2	27	2
พิจิตร	13	2	27	2	สุโขทัย	14	2	30	3
กำแพงเพชร	12	2	24	2	ตาก	12	2	19	2
เพชรบูรณ์	14	2	37	3	เชียงใหม่	18	2	74	7
เชียงราย	15	2	41	4	ลำปาง	13	2	47	4
ลำพูน	13	2	21	2	แพร่	13	2	27	3
น่าน	13	2	34	3	แม่ฮ่องสอน	13	2	18	1
พะเยา	12	2	23	2	อุตรธานี	21	3	76	7
หนองคาย	13	2	27	3	เลย	12	2	35	3
สกลนคร	13	2	48	5	ขอนแก่น	14	2	64	6
อุบลราชธานี	18	2	81	8	นครพนม	18	2	35	3
กาฬสินธุ์	12	2	44	4	มหาสารคาม	13	2	36	3
ร้อยเอ็ด	17	2	57	5	ยโสธร	14	2	28	3

ตาราง 2 (ต่อ)

จังหวัด	จำนวนศึกษานิเทศก์ (คน)				จังหวัด	จำนวนศึกษานิเทศก์ (คน)			
	สพจ.		สพอ.			สพจ.		สพอ.	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
นครราชสีมา	17	2	83	8	ชัยภูมิ	14	2	49	5
มุกดาหาร	16	2	22	2	บุรีรัมย์	17	2	48	5
สุรินทร์	17	2	44	4	ศรีสะเกษ	16	2	54	5
ฉะเชิงเทรา	12	2	31	3	ชลบุรี	14	2	29	3
ปราจีนบุรี	14	2	45	4	นครนายก	14	2	13	1
ระยอง	12	2	19	2	จันทบุรี	13	2	21	2
ตราด	14	2	14	1					
รวมทั้งหมด						1,001	145	2,329	214

หมายเหตุ ประชากร 3,330 คน หมายถึง ประชากรที่ใช้ในการสุ่มแบบแบ่งชั้นเท่านั้น มิได้รวมศึกษานิเทศก์ค้ำกันทั้ง 73 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้เปรียบเทียบบุคคลิกภาพ ในแต่ละค่านของตัวแปรที่ศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF

เพื่อให้เข้าใจผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายให้ตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้
กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความ เบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ทั้ง 2 กลุ่ม
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้รับจากการทำแบบทดสอบจากกลุ่มตัวอย่าง มาจัดระเบียบข้อมูลเพื่อศึกษา
วิเคราะห์ทางสถิติ โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพ
ของศึกษานิเทศก์ดีเด่น

ตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพ
ของศึกษานิเทศก์

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ดีเด่นกับศึกษานิเทศก์

ตอนที่ 4 เสนอแผนกราฟแสดงบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ดีเด่นและศึกษานิเทศก์

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ดีเด่นทั้ง 16 ด้าน
ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ย คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ดีเด่น

ที่	บุคลิกภาพ	องค์ประกอบ	$\bar{X}$	S
1.	การเข้าสังคม	A	6.571	1.707
2.	สติปัญญา	B	6.686	2.061
3.	ความมั่นคงทางอารมณ์	C	4.071	1.418
4.	การกล้าแสดงออก	E	4.043	1.610
5.	ความร่าเริง	F	4.457	1.665
6.	มโนธรรม	G	6.600	1.868
7.	การกล้าเผชิญ	H	5.843	1.665
8.	จิตใจอ่อนโยน	I	5.929	1.820
9.	ความระแวด	L	6.029	2.000
10.	การจินตนาการ	M	5.129	1.685
11.	การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	N	6.414	1.853
12.	ความวิตกกังวล	O	6.071	1.637
13.	ความอิสระเสรี	Q ₁	6.286	1.803
14.	การพึ่งตนเอง	Q ₂	5.757	2.067
15.	การควบคุมอารมณ์	Q ₃	6.786	1.985
16.	ความเครียด	Q ₄	5.357	1.542

จากตาราง 3 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์
 ดีเด่น ปรากฏว่า ศึกษานิเทศก์ดีเด่น มีองค์ประกอบของบุคลิกภาพสูงด้าน การเข้าสังคม (A^+)
 ด้านสติปัญญา (B^+) ด้านมโนธรรม (G^+) ด้านความระแวด (L^+) ด้านการเข้าใจความรู้สึก
 ของผู้อื่น (N^+) ด้านความวิตกกังวล (O^+) ด้านความอิสระเสรี (Q_1^+) และด้านการควบคุม
 อารมณ์ (Q_3^+) ได้คะแนนบุคลิกภาพปานกลางในองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านการกล้าเผชิญ (H)
 ด้านจิตใจอ่อนโยน (I) ด้านจินตนาการ (M) ด้านการหึงตนเอง (Q_2) และด้านความเครียด
 (Q_4) และได้คะแนนต่ำ ในองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C^-) ด้าน
 การกล้าแสดงออก (E^-) และด้านความร่าเริง (F^-)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ทั้ง 16 ด้าน ดังแสดง
 ในตาราง 4

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ย คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานของศึกษานิเทศก์

ที่	บุคลิกภาพ	องค์ประกอบ	$\bar{X}$	S
1.	การเข้าสังคม	A	6.358	1.765
2.	สติปัญญา	B	5.954	1.672
3.	ความมั่นคงทางอารมณ์	C	3.645	1.495
4.	การกล้าแสดงออก	E	4.477	1.583
5.	ความร่าเริง	F	3.959	1.566
6.	มโนธรรม	G	6.221	1.888
7.	การกล้าเผชิญ	H	5.320	1.575
8.	จิตใจอ่อนโยน	I	6.064	1.786
9.	ความระแวด	L	6.436	1.636
10.	การจินตนาการ	M	4.919	1.688

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่	บุคลิกภาพ	องค์ประกอบ	$\bar{X}$	S
11.	การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	N	7.357	1.724
12.	ความวิตกกังวล	O	6.517	1.664
13.	ความอิสระเสรี	Q_1	6.186	1.815
14.	การพึ่งตนเอง	Q_2	5.486	1.842
15.	การควบคุมอารมณ์	Q_3	5.672	1.731
16.	ความเครียด	Q_4	6.044	1.618

จากตาราง 4 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ ปรากฏว่า ศึกษานิเทศก์มีองค์ประกอบของบุคลิกภาพสูง ในองค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A^+) ด้านมนุษยธรรม (G^+) ด้านจิตใจอ่อนโยน (I^+) ด้านความระแวดระวัง (L^+) ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N^+) ด้านความวิตกกังวล (O^+) ด้านความอิสระเสรี (Q_1^+) และด้านความเครียด (Q_4^+) ได้คะแนนบุคลิกภาพปานกลางในองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านสติปัญญา (B) ด้านการกล้าเผชิญ (H) ด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) และด้านการควบคุมอารมณ์ (Q_3) และได้คะแนนบุคลิกภาพต่ำในองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C^-) ด้านการกล้าแสดงออก (E^-) ด้านความร่าเริง (F^-) และด้านจินตนาการ (M)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ดีเด่น กับศึกษานิเทศก์ ทั้ง 16 ด้าน

ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ย คะแนนความเบี่ยงเบนมาตรฐานของศึกษานิเทศก์ดีเด่น และศึกษานิเทศก์

ที่	บุคลิกภาพ	องค์ประกอบ	ศึกษานิเทศก์ดีเด่น		ศึกษานิเทศก์		t
			$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	
1.	การเข้าสังคม	A	6.571	1.707	6.358	1.765	0.93
2.	สติปัญญา	B	6.686	2.061	5.955	1.672	3.20 **
3.	ความมั่นคงทางอารมณ์	C	4.071	1.418	3.645	1.495	2.19 *
4.	การกล้าแสดงออก	E	4.043	1.610	4.477	1.583	-2.08 *
5.	ความร่าเริง	F	4.457	1.865	3.959	1.566	2.40 *
6.	มโนธรรม	G	6.600	1.868	6.221	1.88	1.53
7.	ความกล้าเผชิญ	H	5.843	1.865	5.320	1.575	2.51 *
8.	จิตใจอ่อนโยน	I	5.929	1.820	6.064	1.786	-0.58
9.	ความระแวดระวัง	L	6.029	2.000	6.436	1.636	-1.83
10.	การจินตนาการ	M	5.129	1.685	4.919	1.688	0.95
11.	การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	N	6.414	1.854	7.358	1.724	-4.12 **
12.	ความวิตกกังวล	O	6.071	1.627	6.517	1.662	-2.05 *
13.	ความอิสระเสรี	Q ₁	6.286	1.803	6.186	1.815	0.42
14.	การพึ่งตนเอง	Q ₂	5.757	2.067	5.458	1.842	1.10
15.	การควบคุมอารมณ์	Q ₃	6.786	1.985	5.672	1.731	4.78 *
16.	ความเครียด	Q ₄	5.357	1.542	6.043	1.618	-3.26 **

** มีนัยสำคัญที่ .01

* มีนัยสำคัญที่ .05

จากตาราง 5 ปรากฏว่า ศึกษาพิเศษกัศเค้น และศึกษาพิเศษก มีองค์ประกอบของ
บุคลิกภาพ ด้านสติปัญญา (B) ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ด้านการควบคุมอารมณ์
(Q_3) และด้านความเครียด (Q_4) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ
องค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) ด้านการกล้าแสดงออก (E) ด้าน
ความร่าเริง (F) ด้านการกล้าเผชิญ (H) และด้านความวิตกกังวล (O) แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน
และศึกษาพิเศษกัศเค้น กับศึกษาพิเศษก มีลักษณะองค์ประกอบของบุคลิกภาพร่วมกัน 12 ด้าน คือ
ด้านการเข้าสังคม (A^+) ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C^-) ด้านการกล้าแสดงออก (E^-)
ด้านความร่าเริง (F^-) ด้านมโนธรรม (G^-) ด้านการกล้าเผชิญ (H) ด้านจิตใจอ่อนโยน (I)
ด้านความระแวดระวัง (L) ด้านความวิตกกังวล (O^+) ด้านความอิสระเสรี (Q_1) ด้านการพึ่งตนเอง
(Q_2) และด้านความเครียด (Q_4)

ตอนที่ 4 แผนกราฟแสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพของศึกษาพิเศษกัศเค้น
กับศึกษาพิเศษก

LOW SCORE DESCRIPTION	STANDARD TEN SCORE (STEN) AVERAGE	HIGH SCORE DESCRIPTION
ชอบอยู่คนเดียว สติปัญญาต่ำ อารมณ์อ่อนไหว อ่อนน้อมถ่อมตน จริงจังกับชีวิต เห็นแก่ได้ ชอบสะสมกลบฝัง ประหลาด อยา แข็งกร้าว เข้มงวด วางใจผู้อื่น ปฏิบัติ มั่นคง เปิดเผย จิตใจสงบ อนุรักษ์ ยึดกลุ่ม ไม่มีวินัย ผ่อนคลาย		ชอบเข้าสังคม สติปัญญาสูง อารมณ์มั่นคง รักงาสิทธิ์ของคน ทำด้วยความสบาย รับผิดชอบ มโนธรรม อาจหาญ กล้าเสี่ยง อ่อนไหว ไข่มั่นคง หาสาระว่าง ศัลสัน ฉลาด มีเสน่ห์หลย จิตหาควาหวั่น วิตก ค้นหาสิ่งใหม่ แนวทางใหม่ มุ่งคนเอื้อ ควมอุบคนเอง เครียด

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะร่วมของบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. เพื่อเปรียบเทียบคูณลักษณะแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ และศึกษานิเทศก์ดีเด่น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มศึกษานิเทศก์ดีเด่นระดับจังหวัด จำนวน 70 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 345 คน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาคูณลักษณะของศึกษานิเทศก์ดีเด่น และศึกษานิเทศก์ ผู้วิจัยใช้วิธีการทดสอบบุคลิกภาพของทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพของ เรย์ มอน บี แคทเทล (Raymond B. Cattell) ชื่อ The Sixteen Personality Factor test ที่ประภา เชื้อภักดี ได้หาค่าความเชื่อมั่นไว้แล้ว มีค่าความเชื่อมั่นในแต่ละองค์ประกอบ ระหว่าง .61 - .88 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศ มีกลุ่มศึกษานิเทศก์ดีเด่น จำนวน 73 คน ได้รับแบบทดสอบคืน 71 ฉบับ ตรวจสอบพบว่า เป็นแบบทดสอบที่ไม่สมบูรณ์ 1 ฉบับ และตอบสมบูรณ์สามารถนำไปตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลได้ 70 ฉบับ คิดเป็น

ร้อยละ 95.89 ของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนกลุ่มศึกษาพิเศษ ใช้นแบบทดสอบจำนวน 364 ฉบับ ได้รับแบบทดสอบกลับคืน 350 ฉบับ เป็นแบบทดสอบที่ไม่สมบูรณ์ จำนวน 5 ฉบับ และแบบทดสอบที่สมบูรณ์สามารถนำไปตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์ข้อมูลได้ 345 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.78 ของกลุ่มตัวอย่าง

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม 2532 ถึงวันที่ 3 สิงหาคม 2532

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพของศึกษาพิเศษดีเด่น
2. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพของศึกษาพิเศษ
3. ทดสอบความแตกต่างขององค์ประกอบของบุคลิกภาพระหว่างศึกษาพิเศษดีเด่นกับศึกษาพิเศษ โดยใช้การทดสอบ ที (t - test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาพิเศษดีเด่น ได้คะแนนบุคลิกภาพสูงในองค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) ด้านสติปัญญา (B) ด้านมโนธรรม (G) ด้านความระแวดระวัง (L) ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ด้านความวิตกกังวล (O) ด้านความอิสระเสรี (Q_1) และด้านการควบคุมอารมณ์ (Q_3) ได้คะแนนปานกลาง ในองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านการกล้าเผชิญ (H) ด้านจิตใจอ่อนโยน (I)

ด้านจินตนาการ (M) ด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) และด้านความเครียด (Q_4) และได้คะแนนค่า ในองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) ด้านการกล้าแสดงออก (E) และ ด้านความร่าเริง (F)

2. ศึกษานิเทศก์ ได้คะแนนบุคลิกภาพสูงในองค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) ด้าน มโนธรรม (G) ด้านจิตใจอ่อนโยน (I) ด้านความระแวดระวัง (L) ด้านการเข้าใจความรู้สึกของ ผู้อื่น (N) ด้านความวิตกกังวล (O) ด้านความอิสระเสรี (Q_1) และด้านความเครียด (Q_4) ได้คะแนนปานกลาง ในองค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) ด้านการกล้าเผชิญ (H) ด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) และด้านการควบคุมอารมณ์ (Q_3) และได้คะแนนบุคลิกภาพต่ำ ในองค์ประกอบบุคลิกภาพด้าน ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) ด้านการกล้าแสดงออก (E) ด้านความร่าเริง (F) และด้าน จินตนาการ (M)

3. ศึกษานิเทศก์ได้คะแนนกับศึกษานิเทศก์ มีคุณลักษณะบุคลิกภาพร่วมกัน 12 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A^+) ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C^-) ด้านการกล้าแสดงออก (E^-) ด้านความร่าเริง (F^-) ด้านมโนธรรม (G^+) ด้านความกล้าเผชิญ (H) ด้านจิตใจ อ่อนโยน (I) ด้านความระแวดระวัง (L^+) ด้านความวิตกกังวล (O^+) ด้านความอิสระเสรี (Q_1^+) ด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) และด้านความเครียด (Q_3) มีคุณลักษณะบุคลิกภาพต่างกัน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) ด้านการจินตนาการ (M) ด้านการเข้าใจความรู้สึกของ ผู้อื่น (N) และด้านการควบคุมอารมณ์ (Q_3)

4. ศึกษานิเทศก์ได้คะแนนบุคลิกภาพในองค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) ด้าน การควบคุมอารมณ์ (Q_3) สูงกว่าศึกษานิเทศก์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้คะแนน บุคลิกภาพต่ำกว่าศึกษานิเทศก์ ในองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ด้านความเครียด (Q_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และได้คะแนนบุคลิกภาพ ใน องค์ประกอบด้านความร่าเริง (F) ด้านการกล้าเผชิญ (H) สูงกว่าศึกษานิเทศก์ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ได้คะแนนบุคลิกภาพในองค์ประกอบด้านการกล้าแสดงออก (E) ด้านความ วิตกกังวล (O) ต่ำกว่าศึกษานิเทศก์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนของประกอบบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ของศึกษานิเทศก์ดีเด่นและศึกษานิเทศก์ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ศึกษานิเทศก์ดีเด่นและศึกษานิเทศก์ มีคุณลักษณะของบุคลิกภาพร่วมกัน 12 ด้าน มีคุณลักษณะของบุคลิกภาพแตกต่างกัน 4 ด้าน และเมื่อเปรียบเทียบองค์ประกอบของบุคลิกภาพในแต่ละองค์ประกอบทั้ง 16 องค์ประกอบ พบว่า มีองค์ประกอบของบุคลิกภาพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 9 องค์ประกอบ ซึ่งสามารถวิเคราะห์และอภิปรายผลได้ดังนี้

องค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) พบว่า ทั้งศึกษานิเทศก์ดีเด่นและศึกษานิเทศก์ มีระดับคะแนนสูง (A^+) แสดงว่า ทั้งสองกลุ่มมีแนวโน้มที่จะมีลักษณะนิสัยชอบเข้าสังคม ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้เร็ว เป็นกันเอง มีไมตรีจิต และให้ความร่วมมือกับผู้อื่น สอดคล้องกับคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา พ.ศ. 2519 (ม.ป.ป. : 5) และคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน (ม.ป.ป. : 2 - 3) ที่กำหนดว่า ศึกษานิเทศก์ จะต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

องค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) พบว่า ศึกษานิเทศก์ดีเด่น และศึกษานิเทศก์ มีลักษณะนิสัยแตกต่างกัน คือ ศึกษานิเทศก์ดีเด่น มีแนวโน้มที่จะมีลักษณะนิสัยที่มีความคิดแบบขบถ รอบคอบ คิดในสิ่งที่เป็นนามธรรม และมีการพัฒนาในการแก้ปัญหาได้มากกว่าศึกษานิเทศก์ ซึ่งมีลักษณะนิสัยดังกล่าวในระดับปานกลาง มีความยืดหยุ่น เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับที่ วิจิตร อนวัชพันธุ์ (2520 : 6) ได้ศึกษาไว้ว่า คุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ที่เชื่อต่อการทำงานคือ การเป็นนักวิจัย และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

องค์ประกอบด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) ทั้งศึกษานิเทศก์ดีเด่น และศึกษานิเทศก์ มีแนวโน้มที่จะมีลักษณะนิสัยเหมือนกัน (C^-) คือ มีการตัดสินใจไม่มั่นคงนัก มีความอดทนไม่มาก เปลี่ยนแปลงง่าย และวิตกกังวล ซึ่งศึกษานิเทศก์ มีลักษณะดังกล่าวมากกว่าศึกษานิเทศก์ดีเด่นเล็กน้อย

ผลการศึกษานี้ต่างจากผลการศึกษาของ วีระชาติ นักร้อง (2524 : 74 - 80) ที่ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อศึกษานิเทศก์จังหวัด พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับศึกษานิเทศก์สูงในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง อคติตน รู้จักควบคุมอารมณ์ และแตกต่างจากผลการศึกษาของ สุภรณ์ บัญญูพันธุ์ (2526 : 74 - 78) ที่พบว่า ศึกษานิเทศก์จะต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง และกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

องค์ประกอบด้านการกล้าแสดงออก (E) พบว่า ทั้งศึกษานิเทศก์ดีเด่น และศึกษานิเทศก์มีแนวโน้ม มีลักษณะนิสัยอ่อนน้อม โอนอ่อนผ่อนตามผู้อื่น สุภาพ และสงบเสงี่ยม (E^-) และศึกษานิเทศก์ดีเด่น มีลักษณะดังกล่าวมากกว่าศึกษานิเทศก์เล็กน้อย

องค์ประกอบด้านความร่าเริง (F) พบว่า ทั้งศึกษานิเทศก์ดีเด่น และศึกษานิเทศก์ มีแนวโน้มที่จะมีลักษณะนิสัยจริงจัง ระมัดระวังตนเอง และไม่ช่างพูด (F^-) ซึ่งศึกษานิเทศก์ มีลักษณะดังกล่าวมากกว่าศึกษานิเทศก์ดีเด่น ผลการศึกษาคครั้งนี้ แตกต่างจากคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ตามทัศนะของ สาย ภาณุรัตน์ (2518 : 67) สุรินทร์ สรสิทธิ์ (2503 : 79) ชารี มณีศรี (2521 : 42) ที่กล่าวไว้ สรุปได้ว่า ศึกษานิเทศก์ จะต้องมีความยืดหยุ่น มีทักษะในการพูด เข้าใจ เข้าถึง ยึดจากใจเรา และมีอารมณ์ขัน

องค์ประกอบด้านมนุษยธรรม (G) พบว่า ทั้งศึกษานิเทศก์ดีเด่นและศึกษานิเทศก์ มีแนวโน้มที่จะมีลักษณะนิสัยเหมือนกันคือ มีความรับผิดชอบ รอบคอบ อคติตน มีจรรยาบรรณ และสามารถรักษาความลับได้ (G^+) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิจิตร อนวัชพันธุ์ (2520 : 42) และ สุภรณ์ บัญญูพันธุ์ (2526 : 74 - 78) ที่ว่า ศึกษานิเทศก์จะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีความอดทน ยุติธรรม และรักษาความลับของครูและเพื่อนร่วมงานได้

องค์ประกอบด้านความกล้าเผชิญ (H) พบว่า ทั้งศึกษานิเทศก์ดีเด่น และศึกษานิเทศก์ มีลักษณะนิสัยด้านการกล้าเผชิญในระดับปานกลาง คือ มีลักษณะนิสัยยืดหยุ่น เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเทศะ บางสถานการณ์อาจจะชอบเสี่ยง ชอบการผจญภัย แต่บางสถานการณ์อาจจะมีลักษณะไม่กล้าเสี่ยง หลีกเลี่ยงการเผชิญ ซึ่งศึกษานิเทศก์มีลักษณะนิสัยยืดหยุ่นมากกว่าศึกษานิเทศก์ดีเด่นเล็กน้อย

องค์ประกอบด้านจิตใจอ่อนโยน (I) พบว่า ทั้งศึกษานิเทศก์ดีเด่น และศึกษานิเทศก์ มีลักษณะจิตใจอ่อนโยนในระดับปานกลาง คือ มีความยืดหยุ่น เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเทศะ เหมือนกัน บางสถานการณ์อาจจะมีอารมณ์อ่อนไหวง่าย ขาดความอดทน แต่ในบางสถานการณ์ อาจมีลักษณะตรงกันข้าม

องค์ประกอบด้านความระแวดระวัง (L) พบว่า ทั้งศึกษานิเทศก์ดีเด่น และศึกษานิเทศก์ มีแนวโน้มที่จะไม่ไว้วางใจผู้อื่น ระมัดระวังตนเอง และไม่เชื่อใครง่าย ๆ เหมือนกัน (L^-) ผลการศึกษาค้นคว้านี้ แตกต่างจากผลการศึกษาของ สเปียร์ (Spears, 1953 : 163 - 165) ที่พบว่า ศึกษานิเทศก์ควรมีลักษณะที่มีความจริงใจต่อผู้อื่น เข้าพบปะได้ง่าย เข้ากับผู้อื่นได้ และมีจิตใจกว้างขวาง

องค์ประกอบด้านการจินตนาการ (M) พบว่า ทั้งศึกษานิเทศก์ดีเด่น และศึกษานิเทศก์ มีลักษณะนิสัยด้านการจินตนาการ แตกต่างกัน กล่าวคือ ศึกษานิเทศก์ดีเด่นมีลักษณะนิสัยยืดหยุ่น เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเทศะ บางสถานการณ์อาจจะชอบอยู่ในกฎเกณฑ์ ทำในสิ่งที่ เป็นจริง แต่ในบางสถานการณ์อาจจะเปลี่ยน เป็นไม่อยู่ในกฎเกณฑ์ เป็นต้น ในขณะที่ศึกษานิเทศก์ มีแนวโน้มว่าจะอยู่ในกฎเกณฑ์ และทำในสิ่งที่ เป็นความจริง

องค์ประกอบด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) พบว่า ทั้งศึกษานิเทศก์ดีเด่น และศึกษานิเทศก์ มีแนวโน้มที่จะมีลักษณะนิสัย ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ทันสมัย รู้เท่าทันเหตุการณ์ และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N^+) ซึ่งศึกษานิเทศก์ มีลักษณะดังกล่าวมากกว่าศึกษานิเทศก์ดีเด่นเล็กน้อย สอดคล้องกับคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน (ม.ป.ป. : 5) ที่กำหนดไว้ว่า ศึกษานิเทศก์ จะต้องมีความประพฤติดี 10 ประการ และคุณสมบัติที่สอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้านี้ ก็คือ ศึกษานิเทศก์ จะต้องเป็นผู้เสียสละ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีความจริงใจ

องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล (O) พบว่า ศึกษานิเทศก์ดีเด่นและศึกษานิเทศก์ มีแนวโน้มจะมีลักษณะนิสัย วิตกกังวลง่าย ซึ่งศึกษานิเทศก์ มีลักษณะดังกล่าวมากกว่าศึกษานิเทศก์ดีเด่นเล็กน้อย ผลการศึกษาแตกต่างจากความคิดเห็นของบุคคลอื่น ๆ เช่น ชารี มณิศรี (2521 : 42) สุรินทร์ สารสิทธิ์ (2508 : 42) และสาย ภาณุรัตน์ (2526 : 11) ที่กล่าวไว้ว่า ศึกษานิเทศก์

ที่ดี จะต้องมีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงทางอารมณ์ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

องค์ประกอบด้านความอิสระเสรี (Q_1) พบว่า ทั้งศึกษานิเทศก์ดีเด่น และศึกษานิเทศก์ มีแนวโน้มที่จะมีลักษณะนิสัยชอบการทดลอง ชอบการเปลี่ยนแปลงเหมือนกัน (Q_1^+) สอดคล้องกับ ชาร์ มณีศรี (2523 : 55) ที่ว่า ศึกษานิเทศก์ จะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ กระตือรือร้น ปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ และเป็นหาหุสัจจะ

องค์ประกอบด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) พบว่า ศึกษานิเทศก์ดีเด่น และศึกษานิเทศก์ มีลักษณะนิสัยด้านการพึ่งตนเอง ในระดับปานกลาง กล่าวคือ มีลักษณะนิสัยที่ยึดหยุ่น เปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ บางสถานการณ์อาจจะเป็นตัวของตัวเอง สักลั่นใจได้ด้วยตนเอง พึ่งตนเอง แต่ในบางสถานการณ์อาจจะพึ่งกลุ่ม เป็นผู้ตามที่ดี และสักลั่นใจด้วยตนเองได้น้อย ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ลักษณะนิสัยดังกล่าวของศึกษานิเทศก์ เป็นลักษณะนิสัยที่เหมาะสมกับศึกษานิเทศก์ ทั้งนี้เพราะศึกษานิเทศก์ นั้น มีบทบาทหน้าที่ทั้งในลักษณะของผู้นำในบางสถานการณ์ และในบางสถานการณ์ศึกษานิเทศก์ก็ต้องทำหน้าที่หรือมีบทบาทเป็นสมาชิกของกลุ่ม การที่ศึกษานิเทศก์ มีลักษณะนิสัยยึดหยุ่นไปทางด้านใดก็ได้ จึง เป็นลักษณะนิสัยที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของ สาย ภานุรัตน์ (2511 : 10 - 11) ที่เห็นว่า ศึกษานิเทศก์ ควรจะมีทักษะทั้งในด้านทักษะการเป็นผู้นำ และทักษะในกระบวนการหมู่พวก

องค์ประกอบด้านการควบคุมอารมณ์ (Q_3) พบว่า ศึกษานิเทศก์ดีเด่น และศึกษานิเทศก์ มีลักษณะนิสัยด้านการควบคุมอารมณ์ แตกต่างกัน กล่าวคือ ศึกษานิเทศก์ดีเด่น มีแนวโน้มจะมีลักษณะนิสัยที่สามารถควบคุมตนเองได้ รู้จักกาลเทศะ มีวินัยในตนเอง (Q_3^+) มากกว่า ศึกษานิเทศก์ ซึ่งมีลักษณะนิสัยดังกล่าวในระดับปานกลาง มีลักษณะนิสัยยึดหยุ่น เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ ลักษณะนิสัยของศึกษานิเทศก์ดีเด่น จากการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับที่ วิจิตร อนุวัชพันธุ์ (2520 : 43) และสุจิน สุพรรณรัตน์ (2530 : 63) ได้ศึกษา และสรุปไว้ว่า ศึกษานิเทศก์จะต้องเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา มีความเที่ยงตรง วางคนเป็นกลาง และสามารถควบคุมตนเองได้

องค์ประกอบด้านความเครียด (Q_4) พบว่า ทั้งศึกษานิเทศก์ดีเด่น และศึกษานิเทศก์ มีลักษณะนิสัยเหมือนกัน คือ มีความเครียดในระดับปานกลาง กล่าวคือ มีลักษณะนิสัยยึดหยุ่น เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ บางสถานการณ์อาจจะมี ความเครียด มีความขัดแย้งในใจ หงุดหงิด แต่บางสถานการณ์อาจจะเครียดน้อย ทำตัวสบาย และผ่อนคลาย ซึ่งศึกษานิเทศก์ดีเด่น มีลักษณะนิสัยยึดหยุ่นได้มากกว่าศึกษานิเทศก์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรจะได้มีการศึกษาเกี่ยวกับ

1. การสร้างโปรแกรมหรือวิธีการในการปรับปรุงพัฒนาบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ เพื่อให้ศึกษานิเทศก์มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมยิ่งขึ้น
2. การศึกษาบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการแนะแนวอาชีพต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

1. ควรมีการตรวจสอบบุคลิกภาพของผู้ที่จะเข้าดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์
2. ควรมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศึกษานิเทศก์ด้านบุคลิกภาพ

עזרא וסדר

บรรณานุกรม

- กมล คิริกมล. "การนิเทศการศึกษา." ใน คู่มือครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา. หน้า 94 - 98. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2514.
- กมล เกาศิจิตร. จิตวิทยาฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2502.
- กาญจนา คำสุวรรณ. จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ทวีการพิมพ์, 2524.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2524. กรุงเทพฯ : งานกาเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการกรม, ม.ป.ป. อัสสัณา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. ระเบียบและแนวปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2524. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2524.
- _____. องค์การนิเทศ ศึกษา และประเมินผลการจัดการประถมศึกษา. ม.ป.ท., หน่วยศึกษานิเทศก์, 2531.
- ฉลอง ภิรมณ์รัตน์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ประจักษ์การพิมพ์, 2521.
- ชาลี มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์, ม.ป.ป.
- _____. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์, ม.ป.ป.
- ชาญชัย อาจีนสมาจาร. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2525.
- เคโซ สนวนนนท์. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์, 2518.
- คัย ชุมสาย, ม.ค. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2508.
- นาฏเจณิยว สุมาวงศ์ และคนอื่น ๆ. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยาม, 2516.
- นวลละออ สุภาพล. ทฤษฎีบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัสสัณา.

ประณม แสงสว่าง. การบริหารเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประยูรวงศ์, 2525.

ประกาศ เชื้อภักดี. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบบุคลิกภาพกับผลการปฏิบัติงานของพยาบาลศิริราช. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526. อัครสำเนา.

พนัส หันนาสินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2513.

พลศึกษา, กรม หน่วยศึกษานิเทศก. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา พ.ศ. 2519. กรุงเทพฯ : ม.ป.ป.

พจนารถ แดงพลอย. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ กับครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัครสำเนา.

ฉัตรดา แพทย์จรัส. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตมหาวิทยาลัยวิชาการศึกษา กับนักเรียนนายร้อยตำรวจ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2511. อัครสำเนา.

ฉ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : 2528.

วิจิตร อนวัชพันธุ์. การสำรวจคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ ฝ่ายสามัญจังหวัด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัครสำเนา.

วิจิตร อีระกุล วรุตบางดุด กาญจนนา ศรีกาพลินธุ์ และสุพิชญา อีระกุล. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศิษย์เนศ, 2519.

วินัย เกษม เศรษฐ. "บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์," ใน ประมวลบทความการนิเทศ ปี 2521. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2521.

วีระชาติ นักสอน. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์ตามทัศนะของครูใหญ่และครูผู้สอนในเขตการศึกษา อ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัครสำเนา.

วัชร ฤๅษะคำ. จิตวิทยาแนะแนวและให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยงานพิเศษ กรมการฝึกหัดครู, 2524.

วิญญา วิชาสารณ์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศึกษาศาสตร์. ปรินซ์ตัน โทมัส กศ.ม. ศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศึกษาศาสตร์, 2520. อัคราณา.

วัลลภ นิยมโนธรรม. เทคนิคการรักษารูปประสาธด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : เปียร์นิก พับลิชเชอร์, 2528.

วิรัชชัย มโนรมย์. บุคลิกภาพของผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานต่างกัน. ปรินซ์ตัน โทมัส กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัคราณา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2524. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2524.

สัจ จุฑารัตน์. การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ร.พ.มิตรสยาม, 2529.

สามัญศึกษา, กรม ศึกษานิเทศก์. ระเบียบกระทรวงว่าด้วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2519. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาสนา, 2519.

สาย ภาณุรัตน์. "การนิเทศการศึกษาคืออะไร," ใน คู่มือการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การพิมพ์, 2516.

_____. "หลักการนิเทศการศึกษา," ใน คู่มือการนิเทศการศึกษา. หน้า 10 - 11. กรุงเทพฯ : แผนการพิมพ์วิทยาสานสวนสุนันทา, 2511.

สุจิตรา เหลืองรังสรรค์. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักธุรกิจ. ปรินซ์ตัน โทมัส กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2516. อัคราณา.

- สุจินต์ สันเจริญ. คุณลักษณะ : บทบาท และงานของศึกษานิเทศก์ตามทัศนะของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- สุชาติ ศรีนวนนัค. บทบาทและลักษณะของศึกษานิเทศก์ที่พึงประสงค์ของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- สุภรณ์ ปัญญสุนท์. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์อำเภอตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 1. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.
- สุรินทร์ สรสิริ. "การบริหารงานด้านวิชาการ," เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 83. กรุงเทพฯ : 2508.
- สุริน สุพรรณรัตน์. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- สุทัย ศิริฤโต. "การศึกษาบุคลิกภาพของคนเพื่อประโยชน์ของการบริหาร," ใน นิตยสารท้องถิ่น. 22(25-29) ; มีนาคม 2527.
- _____. ประมุขศิลป์ : ศิลปะของการเป็นผู้นำ. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตรการพิมพ์, 2524.
- อมวาล หกสุวรรณ. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพครูกับแพทย์. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.
- Anastasi, Anne. Personality Development. New York : McGraw-Hill Book Company, 1968.
- Allport, Gordon W. Personality : A Psychological Interpretation cited by Calvin S. Hall, and Gardner Lindzey, Theories of Personality. New York : John Willy and Sons, 1967.
- Cattell A Trait Factor - Analytic Approach to Personality. Personality : Theory, Assessment and Research. 303 - 320, New York : 1970.
- Cattell, Raymond B. A Trait Factor - Analytic Approach To Personality. Personality - Theory, Assessment and Research. 303 - 320, New York : 1970.

- Cattel, Raymond B. Personality. New York : McGraw-Hill, 1950.
- _____. Handbook for the Sixteen Personality Factor Test. Institution for Personality and Ability Testing Illinois, 1957.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill Co., 1959.
- Henjum Arnold. "A Study of Significance of Student Teachers Personality Characteristics," Journal of Teacher Education. 2 : 143 - 147 ; September, 1969.
- Hicks, Heme John. Education Supervision in Principle and Practice. New York : Ranold Press, 1960.
- Kitima, Phanich Preededilok. An Analysis of Personality Characteristice of the Teacher in Bangkok Thailand Related to Education Innovative Attitude. Doctor Thesis Utah : Utah State University, 1971.
- Lonsdale, Bernard J. Supervision Principle and Methods. New York : Woman's Press, 1967.
- Licio, William H. and McMeil D. John. Supervision A Synthesis of Thought and Action. New York : McGraw-Hill Book Company, 1962.
- McConnell, J.V. Understanding Human Behavior. New York : Hold, Rinehert and Winston, 1974.
- Spears, Harold. Improving the Supervision of Instruction. New York : Prentice-Hall, 1953.
- Start, K.B. "Rater - Ratee Personality in the Assessment of Teaching Ability," The British Journal of Educational Psychology. 38 : 14 - 20, 1968,
- Yamane, Taro. Statistic : An Introductory Analysis. 2nd ed., Tokoyo : John Weatherhill, Inc., 1970.

תוצאות

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

21 มิถุนายน 2532

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางประครอง เกื้ออนการ

เป็นนิสิตระดับ

ปริญญาเอก สาขา

ปริญญาโท วิชาเอก จิตวิทยาการแนะแนว

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อ เพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
 วิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษานุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประณ
 ศึกษาแห่งชาติ ค่ายแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

อ.วัลลภ ปิยะมโนธรรม

ประธาน

รศ.ดร.ส.วาสนา ประवालพฤกษ์

กรรมการ

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตไ้ขอความอนุเคราะห์คือ ขอความร่วมมือให้ศึกษานิเทศก์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบทดสอบ
 บุคลิกภาพ 16 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
 ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ศธ 1405/37

หน่วยศึกษานิเทศก์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ กทม 10300

21 มิถุนายน 2532

เรื่อง ขออนุญาตเคราะหัดแบบทดสอบ เพื่อทำปฏิญาณพนธ์

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ 1 ชุด

กระดาษคำตอบ 1 แผ่น

ด้วย นางประครอง เกื้อนการ ศึกษาานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
ห้วยยอด จังหวัดตรัง เป็นนิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญาณพนธ์เรื่อง "การศึกษานุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF"

ในการทำปฏิญาณพนธ์ในเรื่องนี้ จำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลจากศึกษานิเทศก์ สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั่วประเทศ

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พิจารณาแล้ว
เห็นว่า ปฏิญาณพนธ์ฉบับนี้มีประโยชน์ต่อหน่วยงานและศึกษานิเทศก์ จึงใคร่ขออนุญาตเคราะหัด
จากท่าน กรุณาตอบแบบทดสอบที่ส่งมาพร้อมนี้ และขอได้โปรดส่งคืนตามสถานที่ที่ปรากฏบนซองที่
ปิดผนึกมาพร้อมนี้แล้ว ภายในวันที่ 3 สิงหาคม 2532

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตเคราะหัด และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายเดิม แยมเสมอ)

หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์

ฝ่ายบริหารทั่วไป

โทร. 2810828

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอห้วยยอด

จังหวัดตรัง 92130

กรกฎาคม 2532

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตอบแบบทดสอบ

เรียน

ด้วยข้าพเจ้า นางประคอง เกื่อนการ ศึกษาพิเศษ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง และกำลังศึกษาระดับปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการแนะแนว ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขณะนี้กำลังทำวิจัยเรื่อง "การศึกษานุคลิกภาพของศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF " เพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ต่อไป ผลการวิจัยจะนำเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งศึกษาพิเศษในค่านุคลิกลักษณะ

ในการวิจัยครั้งนี้ จำเป็นต้องได้รับความกรุณาจากท่าน ในการตอบแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF จำนวน 1 ชุด การตอบแบบทดสอบโดยความจริงใจและเป็นความจริงของท่านในครั้งนี้ จะเก็บข้อมูลเป็นความลับ และไม่มีผลในทางลบใด ๆ ต่อตัวท่านทั้งสิ้น แต่จะเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์ต่อการแปลผลบุคลิกภาพของศึกษาพิเศษ

จึงหวังในความกรุณาจากท่านในการตอบแบบทดสอบในครั้งนี้ และกรุณาส่งคืนให้ข้าพเจ้าภายในวันที่ 3 สิงหาคม 2532

ขอแสดงความนับถือ

(นางประคอง เกื่อนการ)

ผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางประครอง ชื่อสกุล เกสื่อนการ

เกิดวันที่ 23 เดือนสิงหาคม พุทธศักราช 2497

สถานที่เกิด อำเภอลือชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 168/2 ถนนเพชรเกษม ตำบลปากคม อำเภอย้ายยอ จังหวัดศรีสะเกษ

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ศึกษาพิเศษ

สถานที่ทำงานปัจจุบัน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอย้ายยอ จังหวัดศรีสะเกษ 92130

โทร. (075) 271076

ประวัติการศึกษา

พุทธศักราช 2514 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ. 3) จากโรงเรียน

ภูพานวิทยา อำเภอลือชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช

พุทธศักราช 2516 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) จาก

วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช

พุทธศักราช 2518 สอบได้วุฒิครูพิเศษมัธยม (พ.ม.)

พุทธศักราช 2524 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

วิชาเอกการประถมศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

พุทธศักราช 2532 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

พุทธศักราช 2517 รับราชการครูโรงเรียนวัดน้ำหัก อำเภอสว่างวีรญาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พุทธศักราช 2519 รับราชการครูโรงเรียนวัดควนวิเศษ อำเภอมือ จังหวัดศรีสะเกษ

พุทธศักราช 2527 - ปัจจุบัน รับราชการตำแหน่งศึกษาพิเศษ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอย้ายยอ จังหวัดศรีสะเกษ